

349.83

พ ๒๒.๖

๖๖๖

การศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา :

การศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์

ปริญญานิพนธ์

ของ

พณพร บำรุงจิตร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชา เอกการประถมศึกษา

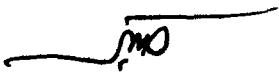
พฤษภาคม 2542

ลิขสิทธิ์ เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

191800

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการประถมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

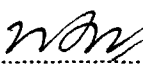
คณะกรรมการควบคุม

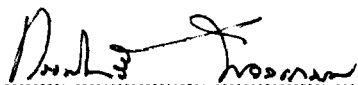

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สนั่น มีขันหมาก)

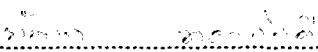

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิตร ทองชั้น)

คณะกรรมการสอบ

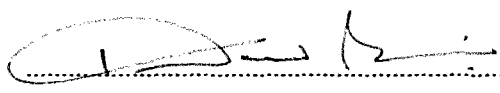

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สนั่น มีขันหมาก)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิตร ทองชั้น)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์กรรมการ พวงเกษม)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์ทัศนาก ทอภักดี)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่ 10 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2542

ประกาศคุณการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี เพราะได้รับความกรุณายิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์สนั่น มีจันทร์หมาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิตร ทองชั้น ในการให้ความรู้ คำปรึกษา การแนะนำปรับปรุง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทั้งยังสละเวลาส่วนตัวของท่านให้กับผู้วิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ และขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์กรรณิการ์ พวงเกษม อาจารย์ทัศนีย์ ทองภักดี ที่ให้ความกรุณาเป็น กรรมการสอบปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ และได้เสนอแนะข้อคิดเห็นต่าง ๆ ซึ่งทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่สละเวลาตรวจเครื่องมือและชี้แนวทางปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องของเครื่องมือให้แก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียน และครูอาจารย์ สังกัดเทศบาลชุมแสง และเทศบาล นครนครสวรรค์ ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภาภรณ์ พรพิบูลย์ รองอธิบการบดีสถาบันราชภัฏ นครสวรรค์ ที่ช่วยกรุณาตรวจแก้ไขข้อเรื่องและบทคัดย่อภาษาอังกฤษให้ถูกต้อง

ขอขอบพระคุณ ดร.รุ่ง แก้วแดง นายสัมฤทธิ์ พันธุ์คำ นางศรีอรุณ ใจยง นางมาลี รุจิระปริญญานายปิยะ หอยสังข์ นางพรพรรณ วรรณรักษ์ ที่ช่วยแนะแนวและมอบเอกสาร เกี่ยวกับการปฏิบัติการศึกษามาให้ผู้วิจัยและผู้มีพระคุณอื่น ๆ ที่มีได้กล่าวนาม ณ ที่นี้ ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือแนะนำ จนปริญญานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ ของบิดา - มารดา ครูอาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้ความความเมตตา อบรมสั่งสอน และวางรากฐานการศึกษา ทำให้ผู้วิจัยประสบผลสำเร็จในงานวิจัยครั้งนี้

ทพพร บารุงจิตร

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
เอกสารที่เกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา	7
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25
สมมติฐานในการวิจัย	35
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	36
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	36
เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง	37
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือ	37
วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	39
การวิเคราะห์ข้อมูล	39
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	40
4 การวิเคราะห์ข้อมูล	43
สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	43
การวิเคราะห์ข้อมูล	43

5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	60
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	60
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	60
ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า	60
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	61
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	61
วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	61
การวิเคราะห์ข้อมูล	62
สมมติฐานการวิจัย	62
สรุปผลการวิจัย	62
อภิปรายผลการวิจัย	63
ข้อเสนอแนะทั่วไป	66
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	67
บรรณานุกรม	68
ภาคผนวก	75
ประวัติย่อของผู้วิจัย	95

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 เปรียบเทียบเหตุแรงผลักดันที่นำไปสู่การปฏิรูปการศึกษา	10
2 เปรียบเทียบเนื้อหาสาระของการปฏิรูปการศึกษาของประเทศต่าง ๆ	13
3 เปรียบเทียบยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา	22
4 ข้อมูลพื้นฐานของครูและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์	44
5 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครู และผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ เกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา จำนวนตามรายด้าน	45
6 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครู และผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ ด้านแนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา จำนวนเป็นรายชื่อ	46
7 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครู และผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ ด้านกระบวนการปฏิรูปการศึกษา จำนวนเป็นรายชื่อ	49
8 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครู และผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ ด้านความคาดหวังในความสำเร็จและปัญหาอุปสรรคของ การปฏิรูปการศึกษา จำนวนเป็นรายชื่อ	53
9 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครู และผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ เกี่ยวกับแนวคิดการปฏิรูปการศึกษา	57
10 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครู และผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ เกี่ยวกับกระบวนการปฏิรูปการศึกษา	58
11 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครู และผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ เกี่ยวกับความคาดหวังในความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรคของการปฏิรูปการศึกษา	59

บทที่ 1

บทนำ

บทนำ

ในปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมโลก เป็นไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ประชากรทุกภูมิภาคสามารถหาข่าวสาร ความรู้ได้อย่างหลากหลายอันเป็นผลมาจากความก้าวหน้าด้านสื่อสารโทรคมนาคม นอกจากนั้นแล้วทุกชาติยังต้องเผชิญกับการแข่งขันทางเศรษฐกิจ จึงมีการแสวงหาผลประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติโดยไม่จำกัดขอบเขต ก่อให้เกิดสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของมนุษย์โดยรวมและยังมีปัญหาสังคมต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างมาก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2540 : คานา) กระแสของการเปลี่ยนแปลงนี้มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิต (Way of Life) ของคนทั่วไปในสังคมโลก รวมทั้งเราทุกคนในฐานะที่เป็นคนไทยอยู่ในสังคมไทย สถาบันสังคมที่ดูเหมือนว่าค่อนข้างที่จะมีบทบาทอย่างมากในการขัดเกลาทางสังคมแก่เด็กในสังคมยุคโลกาภิวัตน์ได้แก่ สถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา สถาบันสื่อมวลชน สถาบันการเมือง สถาบันการศึกษา โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาเป็นสถาบันที่สำคัญในการพัฒนามนุษย์ เพราะการศึกษานับเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า และแก้ไขปัญหาดัง ๆ ในสังคมได้ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ตลอดชีวิต ตั้งแต่การวางรากฐานพัฒนาการของชีวิตตั้งแต่แรกเกิด การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในด้านต่าง ๆ ที่ดำรงชีพและทำการประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง รวมเป็นพลังสร้างสรรค์พัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2540 : 2)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานความหมายของการศึกษาว่า "การศึกษาเป็นเครื่องมืออันสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทักษะคดี ค่านิยม และคุณธรรมของบุคคล เพื่อให้เป็นพลเมืองดีมีคุณภาพและประสิทธิภาพการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนได้สะดวก รวดเร็ว" (สุร สรีแสน. 2527 : 7 ; อ้างอิงมาจาก แนวพระราชดำริ. 2520)

การศึกษาจะต้องมุ่งพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของบุคคลมีสุขภาพทั้งทางกายและทางใจดี มุ่งพัฒนาครอบครัวให้มีความรักความอบอุ่น มุ่งสร้างกำลังใจความเข้มแข็งของชุมชนให้ร่วมศรัทธากัน

กันเป็นกำลังคนที่เปี่ยมพลังแห่งตนเองได้อย่างต่อเนื่อง ร่วมกันพัฒนาเศรษฐกิจสังคมวัฒนธรรมและ
สิ่งแวดล้อมให้มีสันติภาพในสังคมไทย สันติกับเพื่อนร่วมโลก และกับธรรมชาติ (ลีปพนนท์ เกตุทัต.
2539 : 7) ทั้งนี้เพราะการศึกษามีบทบาทและความสำคัญอย่างยิ่งต่อวิถีชีวิตของคนและสังคม
โดยเฉพาะการเตรียมคนเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 เป็นภารกิจของการศึกษาโดยตรง ขณะเดียวกัน
ความเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงของโลก ทำให้มีความจำเป็นต้องกลับมาทบทวนและออกแบบการ
ศึกษากันใหม่ (รุ่ง แก้วแดง. 2540 : 1)

ในปัจจุบันทุกฝ่ายต่างเห็นตรงกันว่า การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างยิ่งในการที่
จะพัฒนาคนให้มีคุณภาพ และมีความสามารถที่จะปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ
(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2538 : 43) งานการศึกษาของชาติมีปัญหาคอขวด
มานาน การพัฒนาประเทศต้องอาศัยการพัฒนาการศึกษาเป็นพื้นฐานเพื่อพัฒนา คน เศรษฐกิจ
สังคม และการเมือง การจัดการศึกษาของชาติต้องการความเป็นเอกภาพ ต้องการปริมาณที่
เหมาะสมต้องการคุณภาพที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศและมาตรฐานสากล ให้โอกาสประชาชน
อย่างทัดเทียมกันทั้งโอกาสและคุณภาพ การขาดแคลนทรัพยากรบุคคลที่จำเป็นบางสาขา ต้องการ
ได้รับการแก้ไข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2540 : 19) การวางแผนพัฒนาประเทศ ประเทศไทย
ได้ใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นเครื่องมือในการวางแผนพัฒนาประเทศในภาพ
รวมในทุก ๆ ด้านและทุกสาขา มาตั้งแต่ช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8
(พ.ศ. 2540 - 2544) ได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงจุดมุ่งหมายของการพัฒนาประเทศใหม่
โดยเน้นคนเป็นศูนย์กลางหรือจุดมุ่งหมายหลักของการพัฒนา จึงได้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาคน
และสังคมอันเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ซึ่งมีความสัมพันธ์
เป็นอันมากและเกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยตรงของประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ. 2539 : 13)

ด้วยเหตุนี้การปฏิรูปการศึกษาจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนามาตรฐานคุณภาพของ
การศึกษา เป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดสำหรับการปฏิรูปในด้านอื่นๆ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ. 2540 : คำนำ) การปฏิรูปการศึกษาเป็นภารกิจสำคัญ และจำเป็นของทุกประเทศ
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สพช.) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง
ในการจัดการเรียนการสอนขั้นพื้นฐาน ได้เร่งดำเนินการปฏิรูปการศึกษา ตั้งแต่ปี 2539 ตาม
กรอบงานปฏิรูปการศึกษาทั้ง 4 ด้าน ของกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ การปฏิรูปโรงเรียนและ

สถานศึกษา การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา การปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียน การสอน และการปฏิรูประบบบริหารการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2540 : หน้า)

โรงเรียนเป็นแหล่งพัฒนาคุณภาพของมนุษย์โดยตรง โดยเน้นโรงเรียนที่ให้การศึกษาระดับ พื้นฐานคือในระดับประถมศึกษา เพราะระดับชั้นประถมศึกษาเป็นการศึกษาที่จำเป็นสำหรับการ ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมและการศึกษาต่อ รัฐได้กำหนดว่าเป็นการศึกษาภาคบังคับ และเป็นภาระ พกพันของรัฐที่จะต้องดำเนินการให้ประชาชนในวัยเรียนได้มีโอกาสศึกษาระดับนี้อย่างทั่วถึง และ มีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2531 : หน้า) ดังนั้นการจัด การศึกษาในระดับประถมศึกษาตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ จึงมีเป้าหมาย สูงสุดอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้เต็มศักยภาพ โดยมีจุดเน้นให้นักเรียนมีความสามารถ ทางความคิด สามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง รู้จักศึกษาวิเคราะห์ ค้นหาสาเหตุ และ แนวทางแก้ปัญหาได้ทันโลกทันเหตุการณ์ มองกว้าง คิดไกล ใฝ่รู้ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสันติ มี คุณธรรม จริยธรรม แต่การดำเนินการดังกล่าวให้บรรลุผลจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบ ต่าง ๆ ในการจัดการศึกษาที่เป็นเงื่อนไขปัญหา ทั้งในด้านปัจจัยและกระบวนการทำงาน ในด้าน ปัจจัยอาจเป็นอาคารสถานที่ วัสดุครุภัณฑ์ อุปกรณ์ต่าง ๆ และงบประมาณ สำหรับในด้านกระบวนการ นั้น กระบวนการที่สำคัญ คือ กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอนและกระบวนการ นิเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2540 : หน้า)

โรงเรียนเทศบาลก็เป็นแหล่งพัฒนาคุณภาพของมนุษย์โดยตรงเช่นกัน สภาพทั่วไปในการ จัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา ปีพุทธศักราช 2506 คณะรัฐมนตรีได้ มีมติให้โอนงานการจัดการศึกษาในเขตการศึกษาภาคบังคับในส่วนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลมาให้ ท้องถิ่น คือ เทศบาลเป็นผู้ดำเนินการ โดยมอบให้กระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบทางวิชาการ และกระทรวงมหาดไทยรับผิดชอบด้านธุรการ

ในทางปฏิบัติ กระทรวงศึกษาธิการจะเป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการออกพระราชบัญญัติ ประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดเด็กในเขตการศึกษาภาคบังคับเข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา ระเบียบเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน หลักสูตร สื่อ และการประเมินผล กระทรวงมหาดไทย จะดำเนินการในด้านการพัฒนาบุคลากร การสนับสนุนด้านงบประมาณ

กระทรวงมหาดไทยได้มอบหมายให้กรมการปกครองในฐานะที่ต้องรับผิดชอบ การปกครอง ท้องถิ่นเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบการจัดการศึกษาของเทศบาลและเมืองพัทยา กรมการปกครองได้ตั้ง

หน่วยงานสำหรับดำเนินการในเรื่องจากจัดการศึกษาของเทศบาลและเมืองพัทยาเรียกว่า "สภามบริหารการศึกษาท้องถิ่น" (สน.ศท.) มีหน้าที่ในการให้การสนับสนุนช่วยเหลือให้แก่เทศบาลและเมืองพัทยาได้ดำเนินการจัดการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพตามนโยบายของกรมการปกครอง (กรมการปกครอง. 2540 : 86) กระทรวงมหาดไทยได้เร่งพัฒนาการศึกษาท้องถิ่นเพื่อเร่งพัฒนา "คน" สนองแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 โดยเน้นแนวทางการปฏิรูปการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ 2550 การพัฒนาการศึกษาท้องถิ่นสู่ความเป็นเลิศ 2550 กระทรวงมหาดไทยได้ยึดนโยบายปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ. 2539 – 2550) มาปฏิบัติทั้ง 4 ด้าน โดยมุ่งเน้นที่จะทำให้สอดคล้องกับคำว่า "เด็กเล็กเบิกบาน วิชาการก้าวหน้า เยาวชนพัฒนา สร้างสรรค์ตามวาทชน" เพื่อที่จะ "สานฝัน บั่นคน" ให้มีคุณภาพและพลังอำนาจของชาติต่อไป (สุพล อมาวงษ์. 2540 : 22 – 23)

การจะเกิดการเปลี่ยนแปลงที่โรงเรียนองค์ประกอบที่สำคัญคือ ครูผู้สอน ครูเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะส่งผลให้การปฏิรูปการศึกษาสำเร็จเพราะครูเป็นผู้ดำเนินการต่าง ๆ ทั้งด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านอบรมบ่มนิสัย ด้านพัฒนาการด้านต่าง ๆ ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูและเป็นผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ต้องการทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาของครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนงานพัฒนาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์เกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาระหว่างครูและผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์

ความสำคัญในการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าทำให้ได้ข้อมูลในเรื่องความคิดเห็นของครูและผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการวางแผนดำเนินการการประถมศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา

ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า

1. การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความคิดเห็นของครู และผู้บริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ รวมทั้งสิ้น 3 ประเด็น คือ

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา

1.2 กระบวนการการปฏิรูปการศึกษา

1.2.1 การปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษา

1.2.2 การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา

1.2.3 การปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน

1.2.4 การปฏิรูประบบการศึกษา

1.3 ความคาดหวังในความสำเร็จและอุปสรรคของการปฏิรูปการศึกษา

2. ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วยครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2541 จำนวน 8 โรงเรียน เป็นครูผู้สอน จำนวน 280 คน และผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 20 คน รวม 300 คน

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 182 คน โดยถือบุคคลที่เกี่ยวข้องอยู่ในปีการศึกษา 2541 โดยจำแนกดังนี้

3.1 ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดโรงเรียนเทศบาลนครนครสวรรค์ ในปีการศึกษา 2541 จำนวน 20 คน จากจำนวนทั้งหมด 8 โรงเรียน

3.2 ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในสังกัดโรงเรียนเทศบาลนครนครสวรรค์ ในปีการศึกษา 2541 จำนวน 162 คน จากจำนวนทั้งสิ้น 8 โรงเรียน ขนาดกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการเปิดตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608) ซึ่งได้ขนาดจำนวน 162 คน

4. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ตำแหน่งงานของครูในโรงเรียน ซึ่งจำแนกเป็น 2 ตำแหน่ง คือ

4.1.1 ผู้บริหารโรงเรียน

4.1.2 ครูผู้สอน

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การปฏิรูปการศึกษา หมายถึง การปรับปรุงการดำเนินงาน โดยการเลือกสรรเปลี่ยนแปลง และเพิ่มเติมแนวทางการดำเนินงานที่มีอยู่เดิมด้วยความคาดหมายว่าจะสามารถแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่มีอยู่เดิมให้เบาบางลงหรือหมดไป โดยดำเนินการปฏิรูปตามแนวทางของกระทรวงศึกษาธิการ 4 ด้าน คือ

1.1 การปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษา หมายถึง การปรับปรุงดำเนินงานเกี่ยวกับอาคารสถานที่ การใช้อาคารสถานที่ การควบคุมอาคารสถานที่ และการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่

1.2 การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา หมายถึง การปรับปรุงและดำเนินงาน เพื่อให้ครูมีความก้าวหน้าและมีประสิทธิภาพในการทำงานสูงขึ้น

1.3 การปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน หมายถึง การปรับปรุงการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533)

1.4 การปฏิรูประบบบริหารการศึกษา หมายถึง การปรับปรุงการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบบริหารการศึกษา

2. ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่แสดงออกมาในรูปของความเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เกิดจากการใคร่ครวญ ไตร่ตรองแล้ว ในที่นี้หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่แสดงออกว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งวัดได้จากการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และผ่านการพาคณาพินิจแล้ว

3. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ โรงเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

4. ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งเป็นผู้สอนประจำในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัย ได้เรียบเรียงเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปการศึกษา
 - 1.1 ความหมายของการปฏิรูปการศึกษา
 - 1.2 แรงผลักดันและวัตถุประสงค์ที่ต้องมีการปฏิรูปการศึกษา
 - 1.3 กระบวนการและยุทธศาสตร์การปฏิรูป
 - 1.3.1 การปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษา
 - 1.3.2 การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 1.3.3 การปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน
 - 1.3.4 การปฏิรูประบบการบริหารการศึกษา
 - 1.4 ความสำเร็จและปัญหาอุปสรรคของการปฏิรูปการศึกษา
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปการศึกษา

1.1 ความหมายการปฏิรูปการศึกษา ปฏิรูปเป็นคำวิเศษณ์แปลว่า สดวก เหมาะสม เทียม ไม่แท้ เป็นกริยาแปลว่า ปรับปรุงให้สมควร (พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ, 2530 : 315) ดังนั้น การปฏิรูปการศึกษาตามความหมายนี้ จึงหมายถึงการปรับปรุงการศึกษาให้เหมาะสม สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2538 : 7) ได้ให้ความหมายการปฏิรูปการศึกษา หมายถึงการปรับปรุงการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการโดยการเลือกสรรเปลี่ยนแปลง และเพิ่มเติมแนวทางการดำเนินงานที่มีอยู่เดิมด้วยความคาดหมายว่าจะสามารถแก้ไขข้อบกพร่องและอุปสรรคที่มีอยู่เดิมให้เบาบางลงหรือหมดไปและสามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมาย ความเป็นเลิศทางการศึกษาในปี พ.ศ. 2550

อูทัย ดุลยเกษม (2539 : 2 - 4) ได้อธิบายความหมายของการปฏิรูปการศึกษา คือ การปรับปรุงหรือปรับเปลี่ยนในส่วนนั้น ๆ ของระบบการศึกษา โดยเชื่อว่าเมื่อมีการปฏิรูปในส่วนที่เป็นสาเหตุที่ด้อยคุณภาพของผลลัพธ์ในระบบการศึกษาทั้งหมดแล้วหลังจากการปฏิรูปในส่วนต่าง ๆ แล้ว จะเกิดประสิทธิภาพในการสร้างผลลัพธ์ของการศึกษาที่สังคมพึงประสงค์ การปฏิรูปการศึกษาหรือปฏิรูประบบการศึกษา จะมีผลก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบเศรษฐกิจและระบบสังคม วัฒนธรรม โดยมีความคาดหวังว่าระบบการศึกษาจะพาหน้าให้ "จัดเกล้าทางสังคม"

ส่วนพระธรรมปิฎก (2539 : 28, 312) ได้ให้ความหมายว่าการปฏิรูปการศึกษามีความหมาย 2 อย่างคือ

1.1.1 ทำให้กลับเข้ารูป เพราะคำว่า ปฏิรูปก็คือกลับไปอย่างเก่ากลับเข้าที่ ส่วนรูปก็คือ รูปแบบ ปรับปรุง ปรับให้เข้าที่เช่นว่า การจะขึ้นลารดไฟก็ทำให้เข้าที่ให้อุณหภูมิ

1.1.2 ทำให้เหมาะสม หมายความว่า ทำให้เหมาะสมกับสภาพที่เป็นอยู่ การปฏิรูปใน 2 ความหมายนี้คือ การปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงในส่วนนั้น ๆ ของระบบการศึกษา โดยเชื่อว่า เมื่อมีการปฏิรูปในส่วนที่เป็นสาเหตุของการปฏิรูปที่ด้อยคุณภาพของผลลัพธ์ของระบบการศึกษาแล้ว ในที่สุดก็มีการปฏิรูประบบการศึกษาทั้งหมด (Intended Education Out Comes)

ส่วนรุ่ง แก้วแดง (2540 : บทนำ) ได้ให้ความหมายของการปฏิรูปว่าควรจะใช้คำว่า การปฏิวัติทางการศึกษา เพราะเป็นการปรับรื้อระบบทางการศึกษาเป็นการพิจารณาบทวน สภาพการศึกษาตั้งแต่รากฐาน และออกแบบใหม่ให้ได้กระบวนการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

สำหรับกมล สุดประเสริฐ (2540 : 75) ได้ให้ความหมายของการปฏิรูปการศึกษา คือ การเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ได้คุณภาพที่ดี การปฏิรูปการศึกษาที่ไม่สำเร็จย่อมแสดงถึงความเสื่อมในอนาคตแห่งสังคมนั้น

กล่าวโดยสรุปได้ว่าการปฏิรูปการศึกษาเป็นการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับคนทุกคน ในเหตุการณ์ปัจจุบันและในอนาคตให้มีความเป็นอยู่ที่ดีและมีจิตใจที่ดีงาม

1.2 แรงแผ่ลัคน์และวัตถุประสงค์ที่ต้องการมีการปฏิรูปการศึกษา

1.2.1 แรงแผ่ลัคน์ที่ต้องการมีการปฏิรูปการศึกษา ศูนย์วิจัยกสิกรไทย ได้รายงานถึงประเด็นวิกฤตด้านการศึกษาว่า

- 1) หลักสูตรการศึกษาขาดความยืดหยุ่นเพราะยึดแบบแผนเดียวกันทั่วประเทศขณะที่สภาพเศรษฐกิจสังคมของแต่ละภาคต่างกันทำให้การเรียนการสอนและเรียนรู้มีปัญหามาก
 - 2) สถาบันครูหย่อนคุณภาพ เพราะครูไม่รู้จักจริง ไม่ใช่คนเก่ง ไม่มีศีลธรรม จริยธรรม มีความเหลื่อมล้ำระหว่างครูในเมืองกับชนบท
 - 3) การบริหารงบประมาณการศึกษาด้วยประสิทธิภาพ แม้รัฐบาลยังให้เงินงบประมาณ ด้านการศึกษาเทียบกับค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศหรือ GDP ยังอยู่ในสัดส่วนที่ต่ำคือ ประมาณ 3.5% เท่านั้น ขณะที่ประเทศที่พัฒนาแล้วมีสัดส่วนประมาณ 6 - 7% ของ GDP (Gross Domestic Product)
 - 4) การจัดการศึกษาขาดความเป็นหนึ่งเดียวกันเพราะมีหลายหน่วยงานดูแลทั้งสังกัดกระทรวงเดียวกันและต่างกระทรวง รวมถึงการจัดการศึกษาเป็นแบบรวมศูนย์อำนาจอยู่ในส่วนกลาง
 - 5) สถาบันครอบครัวสั่นคลอน
 - 6) การศึกษาก้าวไม่ทันเทคโนโลยีสมัยใหม่โดยเฉพาะด้านคอมพิวเตอร์
- ปัญหาดังนี้เนื่องจากมีข้อจำกัดของงบประมาณและกำลังคน ทำให้ขาดการปรับปรุงระบบการศึกษาได้ก้าวทันเทคโนโลยีสมัยใหม่

ลีปแนท์ เกตุทัต และคนอื่น ๆ (2539 : 1) ได้มีความคิดเห็นว่าในขณะที่ประเทศไทยเติบโตทางเศรษฐกิจสูงก็มีภาวะวิกฤตทางสังคมและสิ่งแวดล้อม หากไม่มีการปฏิรูปการศึกษาจะไม่ใ้มนาสังคมไทยสู่อนาคตที่พึงประสงค์ได้

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังเผชิญกับวิกฤตปัญหาในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม เกิดกระแสเรียกร้องให้มีการปฏิรูปการเมือง ปฏิรูประบบราชการ และปฏิรูปการศึกษา โดยที่หลายฝ่ายมีความเชื่อว่า การปฏิรูปการศึกษาน่าจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดสำหรับการปฏิรูปด้านอื่น ๆ การจัดการศึกษาของไทยเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านและประเทศอุตสาหกรรมใหม่ ๆ พบว่ายังด้อยกว่าประเทศอื่น ๆ ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ ไม่ว่าจะเป็นอัตราการเรียนต่อที่ต่ำกว่าในทุกๆ ระดับชั้น คะแนนทดสอบวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ที่ต่ำกว่าทั้งในระดับชั้นมัธยมศึกษาและประถมศึกษา และแรงงานส่วนใหญ่มีการศึกษาเพียงระดับประถมศึกษาเท่านั้น ซึ่งมีผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม ตลอดจนความสามารถ

ของประเทศในการแข่งขันในสังคมโลก ดังนั้น การปฏิรูปการศึกษาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง สำหรับอนาคตและความอยู่รอดของประเทศ เป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า ลักษณะเฉพาะบริบทของสังคม และจุดเด่นจุดด้อยของสังคม และการศึกษาในแต่ละประเทศนั้น มีความเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง และมีความแตกต่างกันไป ทำให้เกิดแรงผลักดันที่สำคัญนำไปสู่การปฏิรูปการศึกษา ซึ่งจะนำมาอภิปรายเปรียบเทียบให้เห็นดังตาราง 1 (กมล สุกประเสริฐ. 2540 : 3 - 14)

ตาราง 1 เปรียบเทียบเหตุแรงผลักดันที่นำไปสู่การปฏิรูปการศึกษา

ประเทศ	แรงผลักดัน	
	ลักษณะเฉพาะ/บริบทของสังคม/จุดเด่น จุดด้อย	สภาพปัญหาของการศึกษา/ การบริหารหลักสูตร
ไทย	บริบทของการจัดการศึกษาที่เป็นศูนย์รวมอำนาจ ทำให้เกิดแนวคิดในการปฏิรูปการศึกษาเพื่อสู่โรงเรียนและสถานศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนที่เหมาะสมต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม	วิสัยทัศน์จากฝ่ายธุรกิจทั้งภาครัฐและเอกชน มีส่วนผลักดันให้มีการประกาศวิสัยทัศน์และแนวคิดในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมระยะที่ 8 ตลอดจนแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อเน้นคุณภาพการศึกษา
เวียดนาม	-การพัฒนาเศรษฐกิจตามระบอบสังคมนิยม ไม่บรรลุผลสำเร็จและการเปิดเสรีภาพ เน้นหนักที่การจัดชุมชนให้เป็นแบบตลาดนา (Market Based Economy) -ความต้องการแนวคิดและวิธีการใหม่ ทางสังคม -ความต้องการทรัพยากรบุคคลใหม่	-ข้อจำกัดของการศึกษาแบบเดิม -ปริมาณและคุณภาพผลัดต่ำลงในทุกระดับ -ปริมาณและคุณภาพของผู้สอน -ขาดงบประมาณและโครงสร้างพื้นฐาน การศึกษา -ระบบและการจัดการศึกษาไม่เหมาะสม

ตาราง 1 (ต่อ)

ประเทศ	แรงผลักดัน	
	ลักษณะเฉพาะ/บริบทของสังคม/จุดเด่น จุดด้อย	สภาพปัญหาของการศึกษา/ การบริหารหลักสูตร
มาเลเซีย	บริบทของการพัฒนาประเทศให้เป็น ประเทศอุตสาหกรรมอย่างเป็นรูปธรรม ในปี 2020 การเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ที่ต้อง หาแนวทางและนวัตกรรมใหม่ทางการ ศึกษา พร้อมด้วยวิสัยทัศน์กว้างไกลใน มิติต่าง ๆ ของผู้นำประเทศ	ประชากรหลายเชื้อชาติภาษาและศาสนา ของมาเลเซียผลักดันต่อการปฏิรูปกําดัง คนของชาติที่ต้องการความร่วมมือและต้อง พัฒนาการใช้ภาษาหลายภาษา วิสัยทัศน์ ของผู้นำในด้าน -การขยายการรับนักศึกษา -การแก้ไขกฎระเบียบ -บทบาทของการศึกษาเอกชน -การเน้นคุณภาพของการศึกษา

1.2.2 วัตถุประสงค์ที่ต้องมีการปฏิรูปการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2538 : 1) ได้ตั้ง

จุดมุ่งหมายของการปฏิรูปการศึกษาไว้ว่า เพื่อให้ประชาชนไทย มีศักยภาพในการพัฒนาตนเอง
ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพัฒนาประเทศชาติให้สามารถอยู่ในสังคมโลกอย่างเป็นสุขจุดมุ่งหมายของ
การปฏิรูปการศึกษาเพื่อสร้างบุคคลแห่งการเรียนรู้ องค์กรแห่งการเรียนรู้ และสังคมแห่งการ
เรียนรู้ให้เกิดขึ้น โดยผู้ที่ผ่านการศึกษาแต่ละคนจะมีความสามารถและคุณลักษณะพื้นฐานที่สำคัญ
ต่อไปนี้ เป็นผู้มีความสุขพละพละดี ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เป็นผู้มีความสามารถในการคิด
เป็นผู้ใฝ่รู้และสามารถแสวงหาความรู้ เป็นผู้มีความสามารถในทางวิชาการและวิชาชีพ เป็นผู้
มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ไม่เห็นแก่ตัว เสียสละและอดทน ร่วมมือกับผู้อื่นได้ มีความเป็น

ประชาธิปไตย มีความรักชาติ ศาสนาพระมหากษัตริย์ ทั้งนี้อยู่บนพื้นฐานทางวัฒนธรรมไทย และความเหมาะสมของการศึกษาแต่ละระดับเป้าหมายหลักของการปฏิรูปการศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการสรุปได้ดังนี้

- 1) เพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษาไทยให้สูงขึ้น
- 2) เพื่อบรรเทาปัญหาที่ประสบอยู่
- 3) เพื่อลดช่องว่างคนรวยคนจน
- 4) เพื่อให้เด็กเรียนและครูมีความสุข

สิปพนธ์ เกตุทัต และคนอื่น ๆ (2539 : 34) ได้เสนอเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาคือการสร้างและพัฒนาคนไทยให้เป็นคน "มองกว้าง คิดไกล ใฝ่รู้" และมีสันติในการอยู่ร่วมกันกับเพื่อนมนุษย์ในสังคม กับประชาคมโลกและกับธรรมชาติ เพื่อการนำประเทศไปสู่ "ความก้าวหน้า และมั่นคงในศตวรรษหน้า"

รุ่ง แก้วแดง (2540 : 32) ได้เสนอวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปการศึกษาว่า เพื่อให้คนไทยสามารถคิดเป็น คิดชอบ เรียนรู้วิธีปรับตัวเอง

การปฏิรูปการศึกษาของไทยประกาศวิสัยทัศน์เพื่อให้เนื้อหาสาระของการปฏิรูปจัดได้ว่า เป็นการพัฒนาทางอ้อม เป็นผลไปสู่การพัฒนาผู้เรียนต่อไป ดังตาราง 2 (กมล สดประเสริฐ. 2540 : 15 - 27)

ตาราง 2 เปรียบเทียบเนื้อหาสาระของการปฏิรูปการศึกษาของประเทศต่าง ๆ

เนื้อหาสาระการปฏิรูปการศึกษา		
ประเทศ	วิสัยทัศน์ทางการศึกษา	เป้าหมายและมาตรฐานการศึกษา
ไทย	แนวคิดในการปฏิรูปการศึกษาไทยเป็น วิสัยทัศน์สู่การปฏิบัติการปฏิรูปเปลี่ยนแปลง การศึกษา	เนื้อหาสาระของการปฏิรูปเน้นด้านอาคาร สถานที่ การปฏิรูปหลักสูตรการเรียนการ สอน การปฏิรูปครูและการปฏิรูปการ บริหารการศึกษาตลอดจนประกาศนโยบาย ต่าง ๆ
เวียดนาม	วิสัยทัศน์ในการพัฒนาประเทศ -การแก้ไขปัญหาพื้นฐานของประชาชนตาม ระบบเศรษฐกิจแบบใหม่ -ปี 2000 การกำหนดมาตรฐานของชีวิต เทียบเท่าประเทศกำลังพัฒนาระดับกลาง -ปี 2020 มีมาตรฐานชีวิตเทียบเท่า ประเทศอุตสาหกรรม	เป้าหมายการปฏิรูปการศึกษา -ยกระดับสติปัญญาของประชาชนให้ สามารถมีส่วนร่วมและตามทันกับการ พัฒนาประเทศ -ยกระดับคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ใน การเข้าสู่ตลาดแรงงาน -สรรหา ส่งเสริมและใช้ประโยชน์จาก กลุ่มอัจฉริยะ เพื่อส่งเสริมความก้าวหน้า ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศิลปะ วัฒนธรรม พลเมืองสามารถแข่งขันใน ด้านการผลิตพร้อมเข้าสู่แรงงาน การยก

ตาราง 2 (ต่อ)

เนื้อหาสาระการปฏิรูปการศึกษา		
ประเทศ	วิสัยทัศน์ทางการศึกษา	เป้าหมายและมาตรฐานการศึกษา
มาเลเซีย	ปรัชญาแห่งชาติของมาเลเซียที่เรียกว่า Rukunegara จากแผนที่ 7 และคำประกาศวิสัยทัศน์ของนายกรัฐมนตรี ที่ระบุจุดมุ่งหมายในการสร้างชาติให้เป็นประเทศที่พัฒนา	ระดับสมรรถนะการผลิต ด้านแรงงาน การเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางวิทยาศาสตร์ จุดมุ่งหมายในการพัฒนามาเลเซีย 9 ประการ และคำประกาศวิสัยทัศน์ 2020 ของนายกรัฐมนตรี ที่เป็นแนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อให้นโยบาย ไปสู่การปฏิบัติ จัดเป็นสาระของการปฏิรูปการศึกษา

ประเวศ วะสี (2541 : 61 - 62) ได้เสนอวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปการศึกษามี 5 ประการ คือ

1. เป็นการศึกษาเพื่อคนทั้งมวล (Education for All)
2. สังคมทั้งมวลเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (All of Education)
3. เป็นการศึกษาที่แก้ปัญหาทั้งมวล (Education for All Problems)
4. สร้างระบบส่งเสริมวิชาชีพครู
5. ปฏิรูประบบบริหารจัดการศึกษาให้สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ

1.3 กระบวนการและยุทธศาสตร์ การปฏิรูปการศึกษา

พระธรรมปิฎก (2539 : 10) กล่าวถึงยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาจะต้องมียุทธศาสตร์ชาติสองชั้นด้วยกัน ได้แก่

ชั้นที่ 1 ยุทธศาสตร์ชาติเพื่อชาติ คือยุทธศาสตร์เพื่อสร้างสังคมไทยได้ดั่งงาม มีความเจริญทันเขาไม่แพ้เขา ตลอดจนชนะเขา อย่างน้อยไม่ให้ถูกเขาคบงา

ชั้นที่ 2 ยุทธศาสตร์ชาติเพื่อโลก อันนี้ก็ต้องมีด้วยโดยเฉพาะในยุคปัจจุบันนี้ถือว่าการริเริ่มที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การอยู่รอดปลอดภัยและสันติของมนุษยชาติ

ในขั้นต้นเราต้องแข่งขันให้ชนะเขา แต่เหนือกว่านี้ก็คือ เราควรจะขึ้นไปเหนือการชนะเหนือกว่าการแข่งขันมาสู่สถานะที่จะได้ช่วยเหลือเกื้อกูลโลก เพื่อทำให้เกิดประโยชน์สุขแก่มนุษย์อย่างแท้จริง

ประเวศ วะสี (2539 : 81 – 95) กล่าวไว้ในหนังสือปฏิรูปการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาว่าการปฏิรูปการศึกษาควรมียุทธศาสตร์ 10 ยุทธศาสตร์ คือ

1. การมีส่วนร่วมของคนทั่วประเทศ เช่น ประชาชน สื่อมวลชน ฯลฯ
2. เปิดและสร้างโอกาสการเรียนรู้ทั่วประเทศ
3. ส่งเสริมบทบาทของชุมชน ประชาคมและสร้างประชาสังคม (Civil Society)
4. ส่งเสริมบทบาทของวัดและกองทัพ
5. ส่งเสริมสื่อเพื่อการศึกษา
6. ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดความเข้มแข็งทางปัญญา
7. ส่งเสริมความเข้มแข็งทางวิชา
8. บทบาทภาคธุรกิจในการศึกษาคือการพัฒนาภาคธุรกิจ
9. ปฏิรูปการบริหารจัดการศึกษา เช่น มีการกระจายอำนาจ ตั้งองค์กร

อิสระ จัดสรรงบประมาณอุดหนุนการศึกษา สร้างกลไกการประเมินผลการจัดการศึกษา

10. ปฏิรูปการศึกษาเป็นรายจังหวัด

วิชัย ตันศิริ (2539 : 123 – 131) ได้เสนอแนวทางปฏิรูปการศึกษา

4 ประการ ดังนี้

1. การปฏิรูประบบและกระบวนการเรียนรู้ เป็นการปรับปรุงจูนจูนงหมายของการเรียนรู้ทุกระดับ การศึกษาคือหัวใจของการพัฒนาคน การสร้างคนในความหมายที่แท้จริง คือผู้มีจิตใจสูง เน้นพัฒนามนุษย์ ทั้งกายใจและปัญญา กระบวนการปฏิรูประบบการเรียนการสอนนี้ จึงต้องลงไปดูตั้งแต่จุดหมายของการสอนของแต่ละระดับ การวัดผลประเมินผล ครูที่สอนจริงปฏิบัติอย่างไร และจะพัฒนาครู ผู้บริหารให้ส่งเสริมวิชาการอย่างไร

2. ปฏิรูประบบการจัดการศึกษา ให้เป็นระบบการศึกษาตลอดชีวิต การศึกษาในระดับโรงเรียนเป็นขั้นเตรียมคนไว้ให้สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ใหม่ ๆ ในอนาคตได้นั้นจะปรับระบบการจัดการศึกษาได้อย่างไร เป็นระบบการศึกษาตลอดชีวิตได้ อาจจัดได้โดยสถานศึกษา จัดหลักสูตรระยะสั้น สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทางโทรทัศน์ หรือระบบคอมพิวเตอร์ ระบบการจ้างงานทั้งในระบบราชการและเอกชน ต้องเห็นคุณค่าของการพัฒนาตนเอง

3. การปฏิรูปการฝึกหัดครูและการพัฒนาครู ครูเป็นปัจจัยตัวแปรที่มีความสำคัญที่สุดในการพัฒนาคุณภาพของการเรียนรู้และคุณภาพของคน

4. การปฏิรูประบบการบริหารจัดการด้านการศึกษา การบริหารและการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพจึงต้องการเงื่อนไขที่แตกต่างกันออกไปจากเดิม มีสายบังคับบัญชาสั้น ไม่ยืดยาว หน่วยงานเล็กแต่มีคุณภาพใช้เทคโนโลยีสูง ทำงานแบบเครือข่ายซึ่งกันและกัน จะต้องคำนึงถึงหลักเอกภาพของนโยบาย และประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

จากแรงผลักดัน วัตถุประสงค์ และวิสัยทัศน์ดังกล่าวมากระทรวงศึกษาธิการในฐานะองค์กรที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาจึงได้กำหนดกระบวนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2539 - 2540 ขึ้น การปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (2540 : 2 - 3) มีแนวทางการดำเนินงานใน 4 ด้าน คือ

1. การปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษา
2. การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา
3. การปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน
4. การปฏิรูประบบการบริหารการศึกษา

โดยมีแนวทางการดำเนินงานในแต่ละด้านดังต่อไปนี้

การปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษา เร่งรัดให้โรงเรียนและสถานศึกษาทุกระดับจัดการศึกษาให้มีมาตรฐานคุณภาพทัดเทียมกันและให้กระจายการจัดบริการครอบคลุมทุกพื้นที่ โดย

1. จัดทำแผนที่ตั้งสถานศึกษา (School Mapping) ของโรงเรียนและสถานศึกษาทุกระดับทุกประเภท ให้สอดคล้องกับสภาพทางภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นด้วย

2. กำหนดขนาดโรงเรียนและสถานศึกษาระดับต่าง ๆ ในแต่ละภูมิภาค เพื่อให้ได้ขนาดโรงเรียนที่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

3. กำหนดเกณฑ์มาตรฐานขั้นพื้นฐานในด้านบรรยากาศของการเรียนการสอน ด้านอาคารสถานที่ ด้านสิ่งแวดล้อมและความสะอาด ด้านอุปกรณ์การสอนและด้านบุคลากรที่สอดคล้องกับแนวโน้มการพัฒนาทางสังคม และ เศรษฐกิจ

4. ให้โรงเรียนแต่ละโรงเรียน มีผังแม่บทอย่างเต็มรูปแบบอีกทั้งการออกแบบและการจัดสร้างอาคารเรียนต้องให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ และมุ่งรักษาสีศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น

5. กระจายอำนาจการกำหนดนโยบายและการบริหารโรงเรียนทุกระดับทุกประเภทให้กับผู้ปกครองผู้ชุมชน และองค์กรปกครองท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบ

6. ให้มีองค์กรติดตามและประเมินผลทำหน้าที่กำกับ ติดตามและประเมินผล การดำเนินงานตลอดจนประเมินมาตรฐานโรงเรียนและสถานศึกษา ทั้งด้านปริมาณ คุณภาพ และประสิทธิภาพการศึกษา

การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา เร่งปฏิรูประบบการผลิต การสรรหา และการพัฒนาครู ทั้งที่ทำการในสถานศึกษาของรัฐและเอกชนอย่างครบวงจรรวมทั้งพัฒนาผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องโดย

1. สร้างจิตสำนึกในความรับผิดชอบของครู ผู้บริหารโรงเรียน และบุคลากรทางการศึกษา ให้มุ่งมั่นต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างจริงจัง

2. ในการประเมินความก้าวหน้าของครู ให้มุ่งเน้นที่การวัดประสิทธิภาพของผลการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนและสนับสนุนให้ครูทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนควบคู่กันไป

3. ให้ครูทุกคนได้เพิ่มพูนความรู้และพัฒนาทักษะ

4. ให้ครูเลือกแผนการสอนหรือพัฒนาให้เหมาะสมกับผู้เรียน

5. ให้ครูสามารถทำการสอนทั้งในและนอกสังกัดได้มากกว่า 1 แห่ง โดยได้รับความเห็นชอบจากผู้บังคับบัญชา และให้ได้รับค่าตอบแทนพิเศษ
6. เปิดโอกาสให้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ครู ชาวบ้าน ผู้ทรงคุณวุฒิจากเอกชน และส่วนราชการต่าง ๆ รวมทั้งผู้เกษียณอายุราชการมาสอนในสถานศึกษา
7. แก้ไขปัญหาการขาดแคลนครู โดยการบรรจุแต่งตั้งครูให้ครบทุกตำแหน่งตามแผนอัตรากำลังของแต่ละสถานศึกษา
8. ปรับปรุงระบบการกำหนดตำแหน่งครูในสถานศึกษา
9. กำหนดมาตรฐานวิชาชีพของครู โดยกำหนดให้มีใบประกอบอาชีพครู
10. ปฏิรูปสวัสดิการ
11. พัฒนาระบบและกลไกในการเลือกสรรบุคคลเข้าเรียนในสถาบันผลิตครู
12. เร่งรัดการพัฒนานับบริหารการศึกษา
13. ให้ศึกษานิเทศก์ทุกสังกัดสนธิกำลังทำงานร่วมกัน

การปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน เร่งปฏิบัติหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาทุกระดับทุกประเภท โดย

1. จัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังให้เยาวชนมีลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของการปฏิรูปการศึกษา

2. จัดประสบการณ์เตรียมความพร้อม จัดทำหลักสูตรทุกระดับทุกประเภทภายใต้หลักการสำคัญดังนี้

- 2.1 ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข
- 2.2 ให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิดอย่างมีระบบและ เน้นการปฏิบัติ
- 2.3 ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น
- 2.4 ให้ผู้เรียนนำความรู้และประสบการณ์มาใช้เป็นส่วนหนึ่งของ

การเรียนการสอนตามหลักสูตร

- 2.5 กำหนดมาตรฐานขั้นพื้นฐานในการเรียนรู้ของผู้เรียน

- 2.6 ให้ประชาชนและท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและกำหนดแบบเรียนให้เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพความต้องการของแต่ละท้องถิ่น

3. เร่งปรับปรุงหลักสูตรวิชาชีพ

4. จัดการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา โดยเน้นเป็นพิเศษในด้านพื้นฐานทางภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เพื่อรองรับการพัฒนาความรู้และทักษะในระดับที่สูงขึ้น
5. ปฏิรูปการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ให้นักเรียนมีโอกาสพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
6. เร่งปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน โดยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมการสอน และพัฒนาห้องสมุดในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ
7. ปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้มีความหลากหลายทั้งรูปแบบและเนื้อหา
8. เร่งรัดการจัดการเรียนการสอนประชาธิปไตยให้บังเกิดผล
9. ปฏิรูประบบการวัดผลให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด
10. พัฒนาและสนับสนุนการศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษา ให้เป็นเครือข่ายรองรับการกระจายอำนาจทางวิชาการ

การปฏิรูประบบบริหารการศึกษา มุ่งกระจายอำนาจ เพื่อเอื้อให้สถานศึกษามีอำนาจตัดสินใจด้านการบริหารและการจัดการทางการศึกษาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ในท้องถิ่นมากที่สุด พัฒนาองค์กรรองรับการกระจายอำนาจในระดับจังหวัดให้เข้มแข็งพร้อมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของครอบครัวชุมชนและเอกชน โดย

1. กำหนดหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบการจัดบริการทางการศึกษาและองค์กรประสานงานในระดับจังหวัด ระดับประถมศึกษาให้โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เป็นหน่วยงานหลัก โดยโรงเรียนเอกชนในความดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และสถานศึกษาของหน่วยงานสังกัดต่าง ๆ อาทิ กรมสามัญศึกษา กรมการศาสนา สำนักงานเลขาธิการสถาบันราชภัฏ กรมศิลปากร กรมพลศึกษา กรมการศึกษานอกโรงเรียน กรมตำรวจ กรมประชาสัมพันธ์ เทศบาล กรุงเทพมหานคร องค์กรพัฒนาเอกชน และหน่วยงานอื่น ๆ ร่วมกันรับผิดชอบ
2. มุ่งพัฒนาองค์กรในทุกระดับ ด้วยการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหาร การปรับโครงสร้างระบบบริหารงานเพื่อรองรับการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่ภูมิภาคและสถานศึกษา
3. มุ่งเสริมบทบาทของครอบครัว ชุมชน และเอกชนให้มีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษา

4. พัฒนาการบริหารบุคลากรของกระทรวงศึกษาธิการ ให้อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติองค์การบริหารงานบุคคลเดียวกัน เพื่อความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างความมั่นคงในอาชีพ
5. พัฒนาระบบการตรวจ ติดตาม และประเมินผลให้เข้มแข็ง และประสานสอดคล้องกันทุกระดับ
6. ดำเนินการช่วยเหลือด้านค่าใช้จ่าย แก่ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในทุกระดับ
7. มุ่งเพิ่มค่าใช้จ่ายทางการศึกษาให้ได้ระหว่าง ร้อยละ 6 - 7 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GNP) เพื่อให้ทัดเทียมกับระดับมาตรฐานสากล และมุ่งไปสู่ความเป็นเลิศทางการศึกษาในปี 2550 โดย

7.1 เพิ่มงบประมาณทางการศึกษา

7.2 นำมาตรการด้านภาษีทางการศึกษามาใช้

7.3 สนับสนุนให้ภาคเอกชนจัดการบริการทางการศึกษาไม่ต่ำกว่า

ร้อยละ 40

7.4 ให้ภาคเอกชนมีโอกาสร่วมลงทุน

7.5 ให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมรับผิดชอบการจัดบริการทางการศึกษามากขึ้น

7.6 ให้นำข้อมูลค่าใช้จ่าย มาพิจารณาปรับปรุงเก็บเงินบำรุงการศึกษา

ค่าธรรมเนียมการเรียน และค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ให้เพิ่มขึ้นจากปัจจุบัน

ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศบัญญัติ 10 ประการ ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาโรงเรียนที่ได้มาตรฐาน หรือโรงเรียนในอุดมคติจะต้องมีองค์ประกอบ 10 ประการ ดังต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2540 : 2 - 3)

1. ผู้บริหารโรงเรียน ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ มีจิตสำนึกในการที่จะพัฒนาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและยกระดับมาตรฐานการศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของสังคม
2. มีบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนหรือสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนอย่างมีความสุข
3. เป็นโรงเรียนที่มีความพร้อม มีแผนผังเต็มรูปแบบ มีห้องเรียน ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องทดลอง ห้องปฏิบัติการ ตลอดจนมีสนามกีฬาครบครัน โดยให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น
4. มีอุปกรณ์การเรียนการสอนครบครัน

5. มีบุคลากร ครูผู้สอนครบตามเกณฑ์
 6. องค์กรท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
 7. มีการเก็บค่าเล่าเรียน และค่าธรรมเนียมการศึกษาเพื่อพัฒนาการศึกษา และจัดอุปกรณ์การเรียนการสอนให้ครบครัน
 8. มีการส่งเสริมให้กลุ่มบุคคลหรือชุมชน มีส่วนร่วมในการแสวงหาทรัพยากร เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการของสถานศึกษา
 9. มีการวัดและประเมินผลทางการศึกษาที่มุ่งเน้นผลผลิต คือคุณภาพของ นักเรียน
 10. เป็นโรงเรียนที่ผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้ปกครองทุกระดับทุกประเภท ยอมรับว่า เป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพและมาตรฐาน
- อย่างไรก็ตามการปฏิรูปการศึกษาจะประสบความสำเร็จหรือไม่ย่อมต้องอาศัย ยุทธศาสตร์ในการปฏิรูป ทั้งนี้จะต้องศึกษาเปรียบเทียบจากประเทศต่าง ๆ ด้วย กมล สุตประเสริฐ ได้นำเสนอยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาของประเทศต่าง ๆ สามารถพิจารณาได้หลายลักษณะ ดังตาราง 3 (กมล สุตประเสริฐ. 2540 : 28 - 43)

ตาราง 3 เปรียบเทียบยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา

ประเทศ	ด้านกฎหมาย	ด้านองค์กรกลไก	ด้านกระบวนการไทย
ไทย	แผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคม แผนการศึกษาแห่งชาติ แผนพัฒนาการศึกษาดลอด จนคำประกาศวิสัยทัศน์	กลไกในการปฏิรูปการศึกษา ในรูปคณะกรรมการชั่วคราว และคณะกรรมการดำเนินงาน	ดำเนินงานตามประกาศ วิสัยทัศน์และคำสั่งระเบียบ ปฏิบัติจัดตั้งคณะกรรมการ ประสานงานและคณะกรรมการ ปฏิบัติการปฏิบัติในระดับ จังหวัดที่มีการทดลอง
ญี่ปุ่น	กฎหมาย The law for the Establishment of a National Council on Educational Reform	คณะกรรมการแห่งชาติเพื่อ การปฏิรูปพร้อมด้วยคณะ อนุกรรมการอีก 4 คณะ ทำหน้าที่ปฏิรูปด้าน -ระบบการศึกษาสำหรับ ศตวรรษที่ 21 -การกำหนดหน้าที่ของสังคม ด้านการศึกษาการ ปฏิรูปประถมและมัธยมศึกษา -การปฏิรูปอุดมศึกษาและ มัธยมศึกษา	ยุทธศาสตร์ด้านกระบวนการ -การประชุมคณะกรรมการ อย่างต่อเนื่อง -การศึกษาดูงาน ต่างประเทศ -การจัดประชาพิจารณ์ -นโยบายเร่งด่วนเช่น โครงการเรียนรู้ตลอดชีวิต การปฏิรูปการประถม การปฏิรูปอุดม การส่งเสริมการวิจัย ทางวิทยาศาสตร์
เวียดนาม	การประชุมสมัชชาของ พรรคครั้งที่ 6 ได้ ประกาศใช้ระบบ	การปฏิรูปการศึกษาใน เวียดนามเป็นผลสืบเนื่องมา จากการพัฒนาประเทศของ	ยุทธศาสตร์ด้านกระบวนการ ของการปฏิรูปที่หลากหลาย เพราะเวียดนามต้องปฏิรูป

ตาราง 3 (ต่อ)

ประเทศ	ด้านกฎหมาย	ด้านองค์กรกลไก	ด้านกระบวนการไทย
มาเลเซีย	เศรษฐกิจและสังคมใหม่ที่เรียกเป็นภาษาเวียดนามว่า โดย เหม่ย (Doi Moi)	เวียดนามในทุก ๆ ด้าน ที่จำเป็นจะต้องพัฒนาประชากรให้สนองต่อการพัฒนาเป็นแบบเสรีนิยมมากขึ้น องค์กรที่สำคัญคือ กระทรวงศึกษาและการฝึก อบรมเอง	การศึกษาทุกระดับนับตั้งแต่ระดับก่อนเข้าสู่วัยเรียนจนถึงระดับอุดมศึกษาและใช้วิธีดำเนินการอย่างรวดเร็วอันเนื่องมาจากความหวาด ระหาย การศึกษาของ ประชาชน
	แผนพัฒนาในอนาคตและคำประกาศวิสัยทัศน์ของผู้นำ (Vision 2020)	การเพิ่มจำนวนนักเรียนในระดับชั้นต่าง ๆ จนถึงระดับ อุดมศึกษาการสอนวิชา คณิตศาสตร์	การปรับปรุงคุณภาพการศึกษา การปรับปรุงการเรียนและอื่น ๆ เช่น ครู และการพัฒนาวิชาชีพ

1.4 ความสำเร็จและปัญหา/อุปสรรคของการปฏิรูปการศึกษา

ถึงแม้การปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยยังไม่เห็นเป็นรูปธรรมในภาพรวม แต่ในทางปฏิบัตินั้น ได้มีการดำเนินงานไปตามโครงการต่าง ๆ ที่ได้จัดขึ้น เช่น โครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของกระทรวงศึกษาธิการ โครงการที่สร้างสรรค์ขึ้นจากหน่วยงานต่าง ๆ กำลังดำเนินการต่อไปอย่างต่อเนื่อง ผลสำเร็จตามเป้าหมายในด้านต่าง ๆ เช่น การปฏิรูปด้านหลักสูตรการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนนั้นอยู่ในความสนใจของครูโดยทั่วไปและดำเนินไปได้ในระดับหนึ่ง ส่วนการปฏิรูปในด้านอื่น ๆ คือ การปฏิรูปด้านอาคารสถานที่ การปฏิรูปครูและอาชีพครู ตลอดจนการปฏิรูปการบริหารจัดการโรงเรียนและสถานศึกษานั้นจัดเป็นปัจจัยสนับสนุนที่ยังต้องอาศัยการดำเนินการที่เป็นรูปธรรมมากกว่านี้ บทบาทของทุกฝ่ายจะเป็นเครื่อง

กำหนดว่าคนไทยจะ "ก้าวมัน ทันโลก" และสังคมไทยจะเป็น "สังคมแห่งปัญญาและการเรียนรู้" ได้หรือไม่เพียงใดนั้น (ลีปนันทน์ เกตุทัต และคนอื่น ๆ. 2539 : 228) ทุกฝ่ายต้องช่วยกัน

สิ่งที่ปัญหาและอุปสรรคของการปฏิรูปการศึกษาของไทยคือ การขาดการปฏิรูปที่เชื่อมโยงกันและมีได้ปฏิรูปทั้งระบบ ทำให้การปฏิรูปดำเนินการไปในแบบของชิ้นส่วน และการปฏิรูปด้านหนึ่งต้องติดขัดเพราะการดำเนินการด้านอื่นไม่เอื้ออำนวย เช่น ขณะที่ปรารภจะปฏิรูปการเรียนการสอน แต่การปฏิรูปครูมิได้ดำเนินการไปในทิศทางที่ต้องการ เป็นต้น อัตราส่วนผู้เรียนต่อในประเทศไทยร้อยละ 25% เท่านั้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2540 : 3) การศึกษาที่มีคุณภาพต้องมีครูที่ดี รัฐจะต้องแก้ไขปัญหานี้เสียก่อน เพื่อครูจะได้มีเวลาเตรียมการสอน อุทัย ดุลยเกษม (2539 : 216) กล่าวว่า การปฏิรูปจริงเกิดขึ้นไม่มากนัก เหตุผลก็เพราะว่าส่วนต่าง ๆ ของระบบการศึกษามีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันแนบแน่นจะแยกส่วนใดส่วนหนึ่งโดยไม่กระทบกับส่วนอื่นในระบบเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ ก็ย่อมโยงใยไปสู่การปฏิรูปการเรียนการสอนก็กระทบไปถึงการจัดสรรเงินงบประมาณการศึกษา เป็นต้น เพราะฉะนั้นการปฏิรูปการศึกษาจะปรับเปลี่ยนเพียงบางจุดของระบบการศึกษาในที่สุดการปฏิรูปการศึกษาก็คงเป็นไปได้ยากเพราะความสัมพันธ์ระหว่างระบบการศึกษากับระบบอื่น ๆ ในสังคมยังไม่สัมพันธ์กัน

✧ สุขวิช รังสิตพล (2540 : 6) กล่าวว่า งานการศึกษาของชาติเป็นปัญหาที่ยิ่งใหญ่ต้องรีบช่วยกันแก้ปัญหาดัง ๆ คือ

1. ผลผลิตงานด้านการศึกษา คือ สักยภาพของประชาชนในประเทศยังไม่สามารถสนองตอบต่อสังคมได้ โดยเฉพาะด้านคุณภาพ
2. การพัฒนาด้านเศรษฐกิจเจริญรุ่งเรืองเร็วมาก การพัฒนาทางการศึกษายังตามไม่ทัน
3. ประชาชนไม่ได้รับโอกาสทางการศึกษาทัดเทียมกัน
4. บุคลากร ผู้บริหารและผู้นับปฏิบัติงานทางการศึกษา 600,000 คน ไม่ได้รับการสนับสนุนให้ทำงานอย่างเต็มศักยภาพกล่าวคือ ไม่มีโอกาสศึกษาปัญหาอย่างแท้จริง ไม่ได้รับการสนับสนุนให้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ของตนเองเพื่อพัฒนางบประมาณที่มีจำกัด การทำงานในกรอบความคิดเดิมที่ยากต่อการเปลี่ยนแปลง

สิ่งที่กล่าวมาแล้วนี้เป็นปัญหาที่กระทรวงศึกษาธิการเห็นว่าเป็นปัญหาที่จะแก้ไขได้ถ้าร่วมมือกันและจำเป็นต้องแก้ไข เพื่อการพัฒนาการศึกษาของชาติเพื่อประโยชน์ของประชาชนโดยส่วนรวม

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

พนม พงษ์ไพบูลย์ และคนอื่น ๆ (2522 : ค - ง) ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิรูประบบบริหารการศึกษากับบุคลากรทั้งในวงการศึกษา เช่น นักบริหารการศึกษา ศึกษา นิเทศก์ ฯลฯ และบุคลากรนอกวงการศึกษา เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ ฯลฯ เพื่อวางรากฐานการปฏิรูป และความร่วมมือในการจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษา พบว่า ปัญหาที่พบคือมีหลายหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาทำให้ขาดการประสานงานระหว่างกระทรวงศึกษาธิการกับหน่วยงานอื่น ๆ และเห็นด้วยกับมาตรการการปฏิรูปการบริหารการศึกษาและประชาชนมีความพร้อมระดับปานกลางในการปฏิรูประบบบริหารการศึกษและในปี พ.ศ. 2533 พนม พงษ์ไพบูลย์ (2533 : บทคัดย่อ, บทสรุป) ได้ศึกษาระบบการศึกษาอีกครั้ง เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติเพื่อแสวงหาและพัฒนา รูปแบบของระบบการศึกษาใหม่ที่สอดคล้องกับระบบเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมไทย และสามารถพัฒนาประชากรของประเทศให้สามารถสนองต่อความต้องการในการพัฒนาประเทศในทุก ๆ ด้านได้อย่างเหมาะสม กว้างขวางทั่วถึงและเป็นธรรม จากการศึกษาพบว่าการศึกษาในสมัยสุโขทัยจนถึงต้นกรุงรัตนโกสินทร์ ยังไม่มีระบบที่เป็นแบบแผนชัดเจน ในช่วงรัชกาลที่ 5 ถึงช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองมีความเจริญรุ่งเรืองมาก การศึกษาเริ่มเป็นแบบแผน แต่ยังไม่เป็นระบบที่มีมาตรฐานหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 การศึกษาไทยมีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุดมีแผนการศึกษาชาติเกิดขึ้นหลายฉบับ จนถึงแผนการศึกษาชาติ 2520 ซึ่งได้กำหนดให้เป็นการศึกษาเพื่อชีวิตและสังคมเป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิต แต่พบปัญหาที่สำคัญคือ รูปแบบการจัดการศึกษามีข้อจำกัดไม่สามารถสนองตอบการแก้ปัญหาการไม่เรียนต่อของเด็กที่จบชั้น ป.6 เท่าที่ควรการจัดบริการการศึกษากับบุคคลบางกลุ่ม เช่น เด็กด้อยโอกาส เด็กพิการ เด็กกลุ่มอายุ 0 - 3 ปี กลุ่มชาวไทยต่างวัฒนธรรมยังทำได้น้อย ขาดแหล่งความรู้ที่จะให้ประชาชนได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง การเรียนการสอนด้านวิทยาศาสตร์ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรแนวโน้มทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และประชากรในอนาคตพบว่า ความเจริญทางด้านวิทยาการ ระบบสื่อสารมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ทำให้ความแตกต่างของรายได้ วัฒนธรรมและค่านิยมเปลี่ยนไปรับเอาวัฒนธรรมของต่างชาติมากขึ้น ทำให้คนชนบทในการพัฒนาตนเองด้อยลง ด้านการเมืองคนยังขาดความรู้ความ

เข้าใจเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ที่ถูกต้องของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ดังนั้นรูปแบบและระบบการศึกษาที่พึงประสงค์ เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติควรมีส่วนสำคัญ 2 ประการ คือ

1. จุดมุ่งหมายของการศึกษาคือ เป็นมนุษย์ที่มีปัญญา มีคุณธรรม และมีความสามารถพื้นฐานที่จะพัฒนาตนเองและสังคมต่อไป

2. หลักการจัดการศึกษามี 4 ประการ คือ

2.1 หลักความกว้างขวางและเป็นธรรม

2.2 หลักความสมดุลย์

2.3 หลักความสอดคล้อง

2.4 หลักความหลากหลาย

สมศักดิ์ อมรรัตนานนท์ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยในการพัฒนางานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสระบุรี พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนกับครูผู้สอนพบว่าปัจจัยด้านการเงินมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับปัจจัยด้านอื่น ๆ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

คณะทำงานโดยธนาคารกสิกรไทย ได้จัดให้มีการสัมมนาระดับชาติ เรื่อง ยุทธศาสตร์การศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์ ในวันที่ 18 ตุลาคม 2538 ที่ผ่านมา แต่ก่อนที่จะมีการประชุมสัมมนา ก็ได้สำรวจความเห็นของประชาชนทุกสาขาอาชีพทั่วประเทศ จำนวน 54,860 คน ว่ามีความเห็นต่อการจัดการศึกษาไทยอย่างไร ซึ่งผลจากการสำรวจพบว่า ประชาชนจำนวน 23,774 คน หรือร้อยละ 52.17 เห็นว่าถึงเวลาที่จะต้องปฏิรูประบบการศึกษาไทยเพื่อให้ทุกคนมีสมรรถภาพที่จะแข่งขันกันได้ โดยคงไว้ซึ่งความเป็นคนไทย และอีกร้อยละ 33.02 เห็นว่า การศึกษาควรปรับปรุงบ้าง ส่วนอีก 12.32 มีความเห็นว่าการศึกษาไทยในปัจจุบันมีความเหมาะสม และมีประสิทธิภาพดีแล้ว นอกจากนี้อีกร้อยละ 2.49 เห็นว่าควรที่จะเพิ่มสื่อการเรียนรู้ให้ทันสมัยมากยิ่งขึ้น สำหรับผู้ที่ต้องการให้มีการปฏิรูปการศึกษามากที่สุดคือผู้ที่อยู่ในกลุ่มอาชีพครูอาจารย์ถึงร้อยละ 66.37 รองลงมาคือกลุ่ม ทหาร ตำรวจ ข้าราชการทั่วไป แพทย์และพยาบาล พนักงานรัฐวิสาหกิจ อย่างไรก็ตาม ประชาชนทุกกลุ่มอาชีพ ต้องการให้ปฏิรูปการศึกษาใหม่ แนวโน้มการปฏิรูปการศึกษาค้างที่ 3 นี้ เกิดจากข้อได้เปรียบที่เห็นได้ชัดเจนในประเทศที่สามารถพัฒนาได้เหนือกว่าประเทศอื่นคือ คุณภาพประชากรมีความสามารถในการจัดการระบบสารสนเทศ และการพึ่งพาตนเองทาง

เทคโนโลยีซึ่งในปัจจุบันดังกล่าวนี้ เกี่ยวข้องกับระบบการศึกษาโดยตรง ดังนั้นจึงมีความจำเป็นในการปฏิรูปการศึกษาในประเด็นสำคัญดังนี้

1. เนื้อหาสาระ หลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ต้องพัฒนาการเรียนการสอนทุกระดับ
2. การบริหารและการจัดการ ควรกระจายอำนาจถึงระดับสถานศึกษา
3. การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ปรากฏผลการศึกษาวิจัยต่าง ๆ ได้แสดงว่าครูยังมีปัญหาทางด้านวิชาการ เช่น ครูไม่เข้าใจหลักสูตร โรงเรียนขาดครูในบางสาขา ขาดการนิเทศอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง

4. การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการศึกษา การใช้สื่อประสม (Multimedia) เช่น CD-ROM และการศึกษาค้นคว้าผ่านระบบเครือข่าย (Internet) เป็นต้น

สิปปนนท์ เกตุทัต และคนอื่น ๆ (2539 : 65) ได้ศึกษาเรื่องโฉมหน้าใหม่การศึกษาไทยควรเป็นอย่างไร ผลวิจัยพบว่า บทเรียนการพัฒนาที่ผ่านมาได้สอนให้รู้ว่อนาคตของประเทศไม่ได้ขึ้นอยู่กับ การเป็นผู้เข้มแข็งทางเศรษฐกิจแต่อย่างใด แต่ขึ้นอยู่กับ การมีสติ การรู้เท่าทัน การพัฒนาความสามารถในการเป็นผู้นำเพื่อประโยชน์ต่อสังคมโลก ด้วยปัญหาของการศึกษาในชาติมีหลายเรื่อง เช่น เด็กไทยยังเผชิญกับความเหลื่อมล้ำประการ เช่น สารพิษจากสิ่งแวดล้อม ดังนั้น กระบวนการเรียนรู้ควรสอนให้รักการเรียนรู้ตลอดชีวิต ครูเป็นปัจจัยในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่จำเป็นยิ่ง รวมทั้งทุกฝ่าย ปัญหาการจัดการศึกษาที่ประสบอีกก็คือ ขาดการจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอ โลกและสังคมไทยเปลี่ยนเร็ว การศึกษาตามไม่ทันจนเกิดภาวะวิกฤตทางคุณภาพต้องปฏิรูปการศึกษาเพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมที่จะแข่งขันได้ ร่วมมือกันได้ โดยคงไว้ซึ่งความเป็นไทย และมีการกระจายอำนาจให้ประชาชน ชุมชน และสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหาร และการจัดการศึกษา โดยรัฐบาลให้เงินอุดหนุน กำหนดหลักสูตรแกนกลาง กำหนดมาตรฐาน แต่ลดการควบคุมและผ่อนคลายนโยบายระเบียบต่าง ๆ

ปราณี จำพื้ง (2539 : 80 - 87) ได้วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษากับนโยบายปฏิรูปการศึกษาด้านระบบบริหารตามโครงการจากการศึกษาผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาพบว่า มีความคิดเห็นโดยภาพรวมทั้ง 2 กลุ่ม ดังนี้

1. การกำหนดหน่วยงานหลัก มีความคิดเห็น จากการศึกษาพบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่งในเรื่องการให้โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา

2. การมุ่งพัฒนาองค์กรในทุกระดับ มีความคิดเห็น จากการศึกษาพบว่า เห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาสถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาให้สามารถบริหารงานได้อย่างคล่องตัวและมีประสิทธิภาพสูงสุด การจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และกำหนดแนวทางสนับสนุนความก้าวหน้าของบุคลากรมีความสำคัญและจำเป็นในการมุ่งพัฒนาองค์กรในทุกระดับ

3. การมุ่งส่งเสริมบทบาทของครอบครัว ชุมชน และเอกชน มีความคิดเห็น จากการศึกษาพบว่า อยู่ในระดับเห็นด้วย

4. การพัฒนาการบริหารบุคลากรของกระทรวงศึกษาธิการ มีความคิดเห็นจากการศึกษาพบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง ในการสร้างความมั่นคงในอาชีพแก่บุคลากรและการให้โอกาสแก่บุคลากรมีความก้าวหน้าในวิชาชีพเท่าเทียมกันในทุกระดับ

5. การพัฒนาระบบการตรวจ ติดตาม และประเมินผลมีความคิดเห็นจากการศึกษาพบว่า อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งที่สามารถปฏิบัติให้ทันสมัยต่อเนื่องและมีการพัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลที่ประสานสอดคล้องกันทุกระดับ

6. การดำเนินการช่วยเหลือด้านค่าใช้จ่าย มีความคิดเห็นจากการศึกษาพบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่งเกี่ยวกับการดำเนินการจัดตั้งอุดหนุนค่าเล่าเรียนสำหรับนักเรียนที่มีฐานะยากจนและการดำเนินการจัดหางานพิเศษให้นักเรียนเพื่อนักเรียนจะได้มีรายได้สำหรับใช้ศึกษาเล่าเรียน

7. การมุ่งเพิ่มค่าใช้จ่ายทางการศึกษา มีความคิดเห็นจากการศึกษาพบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่งกับการเพิ่มค่าใช้จ่ายทางการศึกษาให้ได้ระหว่างร้อยละ 6 - 7 ของผลผลิตภาคมวลรวมประชาชาติ เพื่อทัดเทียมกับมาตรฐานสากล (กระทรวงศึกษาธิการ. 2538)

✓ จีรภัทร ไหมทองดี และคนอื่น ๆ (2540 : บทคัดย่อ) ศึกษาลักษณะสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานในปัจจุบันและวิสัยทัศน์ของผู้บริหารและครูผู้สอน ในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวการปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดอุทัยธานี กานแพงเพชร พิจิตร และนครสวรรค์ พบว่า

1. ลักษณะสภาพการปฏิบัติงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาพบว่า ด้านโรงเรียนและสถานศึกษา ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษาและด้านระบบการบริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัญหาการปฏิบัติงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาพบว่า ด้านโรงเรียนและสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านครูและบุคลากรทางการศึกษาและด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อย

3. วิสัยทัศน์การปฏิบัติงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา พบว่า ด้านโรงเรียนและสถานศึกษา ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนและด้านระบบการบริหารการศึกษาอยู่ในระดับมาก

4. ผลการเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานในปัจจุบันของผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษา พบว่า ด้านโรงเรียนและสถานศึกษา ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนและด้านระบบการบริหารการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ทุกด้าน

5. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานในปัจจุบันของผู้บริหาร และครูผู้สอน พบว่า ด้านโรงเรียนและสถานศึกษา ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน และด้านระบบการบริหารการศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน

6. ผลการเปรียบเทียบวิสัยทัศน์การปฏิบัติงานของผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษา พบว่า ด้านโรงเรียนและสถานศึกษา ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา และด้านระบบการบริหารการศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน

๗. วันมูหะมัดนอร์ มะทา และคนอื่น ๆ (2540 : 2) ได้ศึกษาการศึกษาไทยเพื่อพัฒนาคนสำหรับสังคมไทยในสองทศวรรษหน้าพบว่า สภาพการศึกษาไทยในอดีตถึงปัจจุบันมีแรงผลักดันดังนี้

1. การจัดการศึกษาในอดีต มุ่งรับราชการ ซึ่งปัจจุบันไม่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ
2. การจัดการศึกษาไทยในระยะแรก รับอิทธิพลจากการศึกษาประเทศอังกฤษ
3. ตอนหลังรับอิทธิพลจากประเทศสหรัฐอเมริกา โดยที่รับอิทธิพลมาโดยที่ไม่มีการเลือกรับ
4. งบประมาณด้านการศึกษา มีอัตราการเพิ่มน้อยมาก
5. ปัญหาการศึกษาไทยมีปัญหามาก

๘. คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (หนังสือพิมพ์สยามรัฐ 12 มีนาคม 2541) ได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 288 ราย เกี่ยวกับพระราชบัญญัติการศึกษา พบว่า มากกว่า 63% ต้องการให้ตั้งสภาปฏิรูปการศึกษาเพื่อทำหน้าที่วางแผนและประเมินผลการปฏิบัติงานและอีก 89% ต้องการไปประกอบอาชีพเหมือนแพทย์ และวิศวกร

✓ พรทิพย์ อรุณทอง (2541 : 66) ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาความคิดเห็นของครู และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู จำนวน 444 คน โดยใช้แบบสอบถาม พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอนในทุก ๆ มาตรฐานวิชาชีพครูทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในมาตรฐานที่ 3 (มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ) และในมาตรฐานที่ 7 (รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ) ส่วนมาตรฐานอื่น ๆ ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

งานวิจัยการปฏิรูปการศึกษาของต่างประเทศ

สำหรับงานวิจัยต่างประเทศนั้น ได้มีนักศึกษไทยไปศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาของต่างประเทศต่าง ๆ ดังนี้

หิธสุตา สิริธวัชศรี (2540 : 98) ได้ศึกษาค้นคว้าการปฏิรูปการศึกษาของประเทศนิวซีแลนด์ พบว่า การปฏิรูปการศึกษาในประเทศนิวซีแลนด์ เป็นการจัดการศึกษาเป็นการกระจายอำนาจความรับผิดชอบต่าง ๆ ไปสู่หน่วยปฏิบัติและประชาชนเกือบทั้งหมดรัฐเป็นเพียงผู้กำหนดนโยบายสนับสนุนส่งเสริมและติดตามประเมินผลโดยภาพรวมเท่านั้น

กาญจนา คุณารักษ์ และประกอบ คุณารักษ์ (2540 : 182 - 187) ได้ศึกษาค้นคว้าการปฏิรูปการศึกษาของประเทศออสเตรเลีย พบว่า การศึกษาของประเทศออสเตรเลีย มีการตรากฎหมายเพื่อกำหนดการศึกษาภาคบังคับ มีการจัดตั้งสภาการศึกษาแห่งชาติออสเตรเลียขึ้น มีการตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจชุดต่าง ๆ ขึ้นเพื่อศึกษาวิเคราะห์หรือวิจัยแล้วแต่กรณีในรูปของแผนงานโครงการต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ โดยกระจายอำนาจในการบริหารงานเรื่องหลักสูตร บุคลากรทรัพยากรและมาตรฐานการตรวจสอบให้อยู่ในความรับผิดชอบของท้องถิ่น (โรงเรียน/สถาบันและชุมชน)

ฉันทนา จันทน์บรรจง (2540 : บทสรุป 1 - 8) ได้ศึกษาการปฏิรูปการศึกษาของประเทศญี่ปุ่นพบว่า ความจำเป็นในการปฏิรูปการศึกษาของญี่ปุ่น คือ เตรียมประเทศเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 เนื่องจากสังคมญี่ปุ่นมีความสมบูรณ์สูงสุดทางวัตถุแต่มีแนวโน้มกำลังถดถอยทางวัฒนธรรมแห่งการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน ทางด้านกระบวนการปฏิรูปการศึกษาในประเทศญี่ปุ่นเป็นกระบวนการประชาธิปไตย มีการบัญญัติกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งคณะกรรมการแห่งชาติเพื่อการปฏิรูปการ

ศึกษา ด้านเนื้อหาสาระมี 4 ประการ คือ การให้ความสำคัญกับปัจเจกบุคคล การเปลี่ยนแปลงเข้าสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต การปรับตัวให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงสู่ศตวรรษที่ 21 และการกำหนดมาตรฐานที่เป็นรูปธรรมในการปฏิรูปการศึกษา ผลสำเร็จในการปฏิรูปของประเทศอื่นๆ ได้รับผลสำเร็จหลายด้าน เช่น การปฏิรูปการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านงบประมาณ ด้านความเป็นสากล ฯลฯ

สุวัฒนา อุทัยรัตน์ และสร้อยสน สกลรักษ์ (2540 : บทสรุป 1 - 9) ได้ศึกษาการปฏิรูปการศึกษาของประเศมาเลเซีย พบว่า สาเหตุที่จำเป็นต้องปฏิรูปการศึกษามี 2 ประการ คือ ต้องการพัฒนาประเทศให้เป็นประเทศอุตสาหกรรมและเตรียมตัวรับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของยุคโลกาภิวัตน์ โดยมีหลักในการปฏิรูป 8 ประการ คือ เพิ่มจำนวนการรับนักเรียนระดับต่ำกว่าปริญญาตรี แก้กฎระเบียบของมหาวิทยาลัย เปิดโอกาสให้เอกชนมีบทบาทในการจัดการศึกษา พัฒนาคุณภาพการศึกษา จัดตั้งคณะกรรมการรับรองมาตรฐานแห่งชาติ ตั้งสภาการศึกษาแห่งชาติ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาในสาขาที่มีความต้องการสูง และการจัดการศึกษาทางไกล การศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาแบบให้เปล่า หลักสูตรแผนใหม่เรียกว่า National Primary School Curriculum (NPSC) เน้นทักษะพื้นฐาน 3 ประการ คือ การอ่าน การเขียน และการคำนวณ โดยจะเลื่อนชั้นโดยอัตโนมัติตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึงประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีการสอบประเมินผลเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยตอบ ข้อสอบถามที่เรียกว่า Primary School Achievement Test (PSAT)

ไพฑูรย์ สินเลารัตน์ และคนอื่น ๆ (2540 : 11 - 26) ได้ศึกษาค้นคว้าการปฏิรูปการศึกษาของประเศเวียดนาม พบว่า ความจำเป็นในการปฏิรูปการศึกษา เพื่อปรับเปลี่ยนระบบเศรษฐกิจและสังคมใหม่ ความต้องการแนวคิดวิธีการใหม่และข้อจำกัดของการศึกษาแบบเดิมเช่น ขาดจำนวนสังคมใหม่ ความต้องการแนวคิดวิธีการใหม่และข้อจำกัดของการศึกษาแบบเดิมเช่น ขาดจำนวน และคุณภาพของผู้สอนขาดเงินและโครงสร้างพื้นฐานของการศึกษา ฯลฯ เป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาของประเศเวียดนาม เพื่อแก้ปัญหาพื้นฐานของประชาชนให้มีการกินอยู่ที่ดีขึ้น เพื่อให้เทียบเท่าประเศเพื่อนบ้านในระดับกลาง (Medium Sundry Developing Countries) และในปี ค.ศ. 2020 เวียดนามจะต้องมีมาตรฐานชีวิตเทียบเท่าประเศอุตสาหกรรม แนวทางการปฏิรูปการศึกษาของเวียดนาม

1. ให้ความสำคัญกับเด็กเล็กและเด็กก่อนวัยเรียน
2. จัดการศึกษาให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึง
3. ปฏิรูปโรงเรียนประถมศึกษาให้มีความเป็นอิสระและมีเอกภาพมากขึ้น
4. ส่งเสริมเด็กปัญญาเลิศและมีความสามารถพิเศษ

การศึกษาดังกล่าวทำให้ได้บทเรียนที่ชัดเจนดังนี้

1. วิสัยทัศน์ของผู้นำ มองเห็นความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นพื้นฐาน

การพัฒนาทั้งปวง

2. อัตราเร่งที่รวดเร็ว ทำให้จำนวนสถิติของการเพิ่มจำนวนชั้นเรียนนักเรียนและ

นักศึกษาในระดับสูง

3. เสรีภาพและความหลากหลายให้โอกาสประชาชนมีเสรีภาพในการเลือกเรียน

มากขึ้น

4. สนองตอบและใช้ประโยชน์ต่อพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจโดยตรง
5. รวมพลังจากทุกแหล่ง ทั้งรัฐบาลและเอกชนร่วมมือกันจัดการศึกษามากขึ้น
6. เจตจำนงร่วมประชาชนมีเจตจำนงที่จะเฝ้าหาความรู้เป็นอย่างยิ่ง ทำให้การพัฒนา

การศึกษาดำเนินไปอย่างรวดเร็วกว้างขวางและหลากหลาย

7. พื้นฐานความรักชาติ เวียดนามได้เคยตกภาวะสงครามจึงมองเห็นว่าทำให้ประเทศ

ตนล้มลงเมื่อพัฒนาจะวิกฤตจึงมีจิตใจร่วมกันในการพัฒนาประเทศ

ศักดิ์ชัย นิรัญทวี (2540 : บทสรุป) ได้ศึกษาการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ

สาธารณรัฐเกาหลี แรงผลักดันของการปฏิรูปการศึกษาเพื่อเปลี่ยนแปลงการศึกษาไปสู่ระบบใหม่ ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองแบบใหม่
2. ความเป็นสังคมสารสนเทศ
3. ความเป็นโลกาภิวัตน์

หลักการในการปฏิรูป

1. การศึกษาที่ให้ความสำคัญแก่ผู้เรียน นักเรียนและผู้ปกครองสามารถเลือกเรียน

ตามสถาบันการศึกษาตามความพึงพอใจ

2. ความหลากหลายรูปแบบของการศึกษา ผู้เรียนสามารถหาความรู้ได้ตามความ

สนใจ

3. ความเป็นอิสระในการดำเนินการโรงเรียน อำนาจบริหารโรงเรียนร่วมกับชุมชน และผู้ปกครองมากขึ้น

4. ความมีอิสระภาพและความเสมอภาค ให้โอกาสทุกคนที่จะพัฒนาตนเอง

5. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในระบบการศึกษาเป็นระบบกว้างสำหรับทุกคน

6. ความเป็นเลิศทางการศึกษา นักเรียนเป็นกลุ่มเป้าหมาย และโรงเรียนเป็นฝ่ายช่วยเหลือสนับสนุนด้านการเงินและการบริหารที่เหมาะสมกับเวลา (The Presidential Commission on Education Reform. 1996 : 18 - 19)

กมล สุตประเสริฐ และสุนทร สุนันทชัย (2540 : บทสรุป 1 - 11) ได้ศึกษา การปฏิรูปการศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า ความจำเป็นที่ต้องปฏิรูปการศึกษา เนื่องจากการที่มลรัฐ มีอำนาจในการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งเป็นการกระจายหรือมอบอำนาจการจัดการศึกษาวิธีบริหารจึงมีความแตกต่างกันไป บางมลรัฐยังรวมอำนาจการตัดสินใจไว้ที่สภาการศึกษาของมลรัฐ (State Board of Education) มิได้กระจายอำนาจการตัดสินใจให้แก่ โรงเรียน สาธารณคณของการปฏิรูปอยู่ที่การแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจ การต่อสู้ในแนวคิดและ ลัทธิทางการเมือง ปัญหาการเติบโตของประชากรและโครงสร้างทางสังคม กระบวนการปรับรื้อ โครงสร้าง (Restructuring Movement) ยึดหลักการที่ว่า 1. สังคมถือว่าเด็ก เยาวชน และผู้ใหญ่ เป็นทรัพยากรที่สำคัญของชุมชน 2. บัจเจกชนเหล่านี้เป็นผู้ผลิต จำเป็นต้องได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ (Sound, Quality Education) 3. เพื่อการศึกษาที่มีคุณภาพจำเป็นต้องตั้งระบบการปรับปรุงโรงเรียนและมีการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเพื่อประกันว่า นักเรียนจะบรรลุความสำเร็จและมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต 4. ความรับผิดชอบการบริหารการศึกษา ต้องคืนแก่บุคคลที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนที่สุด (The responsibility for educational decision making will be returned to those closest to the learners, that is teachers, parents and the community) กระบวนการปฏิรูปการศึกษาทางด้านกฎหมายประเทศสหรัฐอเมริกาได้ออกกฎหมายที่ชื่อว่า "GOAL 2000 : Educate America Act" เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนพร้อมทั้งกระตุ้นให้รัฐต่าง ๆ ออกกฎหมายการปฏิรูปการศึกษาของแต่ละมลรัฐขึ้น กฎหมาย Goals : 2000 : Educate America มี 8 เรื่องใหญ่ ๆ คือ

1. ความพร้อมที่จะเรียน (School Readiness)
2. การเรียนจบ อัตราการเรียนจบมัธยมศึกษาตอนปลายเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 90
3. ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนและความเป็นพลเมืองต้องประกันได้ว่า นักเรียนทุกคนเรียนรู้ถึงการใช้ความคิดจิตใจของตนเองอย่างดี
4. การศึกษาของครูและการพัฒนาอาชีพครู ต้องต่อเนื่อง
5. คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ นักเรียนของสหรัฐอเมริกาต้องเป็นที่หนึ่ง
6. การรู้หนังสือของผู้ใหญ่กับการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นหน้าที่ของความเป็นพลเมือง
7. โรงเรียนปลอดจากสิ่งมอมเมา สารเสพติด มีความปลอดภัยและมีระเบียบวินัย
8. การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครอง โรงเรียนทุกแห่งจะต้องส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนร่วมในการส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของเด็กด้านสังคม อารมณ์และวิชาการ

ความสำเร็จจากรูปแบบกระจายอำนาจ ยุทธศาสตร์การปฏิรูปแบบปรับเรือโครงสร้าง มีการจัดตั้ง "สภาโรงเรียนท้องถิ่น" โรงเรียนมีอำนาจบริหารจัดการเอง ทำให้โรงเรียนมีความคิดริเริ่มหลายด้าน เช่น การสอนเป็นทีมแบบหลายวิชา การเพิ่มงบประมาณการสอนภาษา การประเมินผลจากการปฏิบัติงานของนักเรียน ฯลฯ

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ทำให้ทราบว่าการศึกษาของประเทศไทยจำเป็นต้องปฏิรูปการศึกษาเพื่อให้ระบบการศึกษาสอดคล้องกับระบบเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมต่าง ๆ แต่ภายในเงื่อนไขต่าง ๆ ที่คณะกรรมการการประถมศึกษาและคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติสร้างขึ้น ซึ่งในทางปฏิบัติจริงอาจเป็นไปไม่ได้ เช่น การปฏิรูปและบุคลากรของการศึกษาข้อ 5 ให้ครูสามารถทำการสอนทั้งในและนอกสังกัดได้มากกว่า 1 แห่ง ซึ่งอ้างผลจริง ๆ แล้ว ช่วยครูด้านเศรษฐกิจ แต่ผลกระทบอยู่ที่นักเรียน เพราะโรงเรียนระดับประถม ครูสอนที่โรงเรียนก็มากพอแล้ว และนักเรียนก็ต้องการได้รับการดูแลเป็นพิเศษ การปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในทางปฏิบัติจริง วิธีสอนที่เป็นที่นิยมของครูก็ยังเน้นวิธีอธิบาย และจากการศึกษางานวิจัยการปฏิรูปของต่างประเทศได้มีส่วนเข้ามาเป็นแนวปรับปรุงของการปฏิรูปการศึกษาไทยหลายอย่าง เช่น การออกกฎหมายการศึกษา การกระจายอำนาจสู่โรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยเองไม่ทราบว่าครูและผู้บริหารโรงเรียนมีความพึงพอใจแค่ไหน เพราะอาจคิดว่าเป็นการบังคับหรืออาจคิดว่าเป็นการะที่ท้องถิ่นต้องสร้างหลักสูตรท้องถิ่นขึ้นใช้เอง หรืออาจคิดว่าการปฏิรูปการศึกษาเป็นการะยุ่งยาก

สมมติฐานการวิจัย

ครูและผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าได้กำหนดเป็นลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ ครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา ปีการศึกษา 2541 ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ จำนวน 8 โรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 20 คน ครูผู้สอนจำนวน 280 คน รวม 300 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ มีจำนวนทั้งสิ้น 182 คน โดยถือเอาบุคคลที่เกี่ยวข้องอยู่ในปีการศึกษา 2541 โดยจำแนกดังนี้

1.2.1 ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดโรงเรียนเทศบาลนครนครสวรรค์ ในปีการศึกษา 2541 จำนวน 20 คน จาก 8 โรงเรียน

1.2.2 ครูผู้สอนประถมศึกษาในสังกัดโรงเรียนเทศบาลนครนครสวรรค์ ในปีการศึกษา 2541 จำนวน 162 คน จาก 8 โรงเรียน ขนาดกลุ่มตัวอย่าง ได้มาจากการเปิดตารางเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นจากครูผู้สอน และผู้บริหาร โรงเรียน ระดับประถมศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช เกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งแบ่ง เป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วน

ประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ

เห็นด้วยมากที่สุด	มีค่าคะแนนเท่ากับ	5	คะแนน
เห็นด้วยมาก	มีค่าคะแนนเท่ากับ	4	คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	มีค่าคะแนนเท่ากับ	3	คะแนน
เห็นด้วยน้อย	มีค่าคะแนนเท่ากับ	2	คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	มีค่าคะแนนเท่ากับ	1	คะแนน

หัวข้อคำถามที่ใช้แบบสอบถามนั้นได้มาโดยศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา การประชุมสัมมนาการศึกษา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปการศึกษาและวารสารต่าง ๆ ซึ่ง สังเคราะห์ได้ 3 ประเด็น

1. แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา
2. กระบวนการปฏิรูปการศึกษา
3. ความคาดหวังในความสำเร็จและปัญหาอุปสรรคของการปฏิรูป

3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปการศึกษา

3.2 กำหนดกรอบแนวความคิดในการสร้างเครื่องมือ โดยวิเคราะห์และสังเคราะห์ จากการศึกษาเอกสารในข้อ 3.1 และการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการปฏิรูปการศึกษาแล้ว จึงนำมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถามได้ 3 ประเด็น ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา กระบวนการปฏิรูปการศึกษา ความคาดหวังในความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรคของการปฏิรูปการศึกษา

3.3 กำหนดตัวบ่งชี้ให้ครอบคลุม แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา กระบวนการปฏิรูปการศึกษา ความสำเร็จและปัญหาอุปสรรคของการปฏิรูปการศึกษา แล้วสร้างเป็นเค้าโครงคำถามเพื่อขอคำแนะนำจากผู้มีความรู้ด้านการปฏิรูป และผู้มีความชำนาญในการถามความคิดเห็น แล้วจึงสร้างเป็นข้อคำถามให้ครอบคลุมทั้ง 3 ประเด็น รวมทั้งสิ้น 70 ข้อ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

3.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการควบคุมปริญญาโท เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมก่อนที่จะนำเสนอผู้เชี่ยวชาญและผู้มีความรู้ด้านการวิจัยด้านการทำโพลหรือสำรวจความคิดเห็นและด้านการปฏิรูปการศึกษา ประกอบด้วย

- 1) ผศ.ยรรยงค์ ยรรยงค์เมธ หัวหน้าภาควิชาทดสอบ และวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครสวรรค์
- 2) ผศ.ดร.สุชุม เจริญทรัพย์ รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนาสถาบันราชภัฏสวนดุสิต
- 3) ดร.วรัญพร แสงฉาบวร ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ฝ่ายวิชาการ

เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา ตลอดจนสำนวนและภาษาที่ใช้ในแบบสอบถามให้ดีขึ้น ก่อนนำไปทดลองใช้ (Try Out)

3.6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขทดลองแล้วไปใช้ (Try Out) กับครูผู้สอนจำนวน 20 คน ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 5 คน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 1 โรงเรียน ซึ่งมีใช้โรงเรียนในกลุ่มตัวอย่างเพื่อนำมาตรวจสอบคุณภาพ นำผลการตรวจให้คะแนนมาหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยวิธีการแจกแจงที (t-distribution) มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 1.76 - 2.51 ซึ่งคัดเลือกไว้ 60 ข้อ แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (∞ -Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .87 จากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขและผ่านการหาคุณภาพแล้วเสนอคณะกรรมการควบคุมปริญญาโท เพื่อพิจารณาตรวจสอบก่อนที่จะนำไปใช้เป็นแบบสอบถามฉบับจริงกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

4.1 นำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่นเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทำหนังสือขอความร่วมมือไปถึงผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ จำนวน 8 โรงเรียน

4.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปมอบให้ผู้บริหารโรงเรียนที่โรงเรียนทั้ง 8 โรงเรียน จำนวน 182 ฉบับ ผู้บริหารโรงเรียน 20 ฉบับ ครูผู้สอน 162 ฉบับ และนัดวันรับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามคืนเองที่โรงเรียนเทศบาลนครสวรรค์ทั้ง 8 โรงเรียน ปรากฏว่า จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 182 ฉบับ ได้รับคืนเป็นผู้บริหารโรงเรียนได้รับแบบสอบถามคืน 20 ฉบับ ครูผู้สอนได้รับแบบสอบถามคืน 160 ฉบับ รวม 180 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.90

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS/PC+ โดยการหาค่าสถิติและทดสอบสมมติฐานดังนี้

5.1 วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน โดยใช้การคำนวณค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) แล้วนำผลที่ได้มาแปลความหมายของค่าเฉลี่ย โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของข้อมูลที่เป็นค่าเฉลี่ยโดยอาศัยเกณฑ์การประมาณค่าระดับการปฏิบัติของเบสท์ (Best. 1963 : 204 - 208) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.50 - 5.00	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.50 - 4.49	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.50 - 3.49	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.50 - 2.49	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.49	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อยที่สุด

สำหรับแบบสอบถามข้อที่เป็นเชิงปฏิกัดคะแนนจะเปลี่ยนไปตรงข้าม เช่น มีความคิดเห็นระดับไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายถึง คะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00

5.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน โดยใช้ t-test เพื่อทดสอบสมมติฐาน

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติดังต่อไปนี้

6.1 ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่

6.1.1 ค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตร (Ferguson. 1971 : 45)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่ม

6.1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2534 : 74) (Ferguson. 1971 : 62)

$$SD = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	SD	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่ม

6.1.3 ใช้ t-test ทดสอบสมมติฐาน (Ferguson. 1971 : 152)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา
	$\bar{X}_1$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1
	$\bar{X}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2
	S_1^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่ม 1
	S_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่ม 2
	n_1	แทน	จำนวนคนในกลุ่ม 1
	n_2	แทน	จำนวนคนในกลุ่ม 2

6.2 สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้

6.2.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม ด้วยวิธีการของการแจกแจง
ที (t-distribution)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{N_H} + \frac{S_L^2}{N_L}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถาม
	$\bar{X}_H, \bar{X}_L$	แทน	ค่าเฉลี่ยน้ำหนักคะแนนของกลุ่มสูง - ต่ำ
	S_H^2, S_L^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มสูง - ต่ำ
	N_H, N_L	แทน	จำนวนผู้ตอบในกลุ่มสูง - ต่ำ

6.2.2 การวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 160 ; อ้างอิงมาจาก Cronbach. 1972 : 126)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	S_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	S_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ เพื่อความเข้าใจตรงกันจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

N แทน จำนวนผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนกลุ่มตัวอย่าง

S^2 แทน ความแปรปรวน

SD แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

t แทน ค่าสถิติที่ใช้ t-distribution

df แทน degree of freedom

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลนี้วิเคราะห์จากแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง และมีการกรอกข้อมูลสมบูรณ์ครบถ้วน ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 180 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.90

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการวิเคราะห์เป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา 3 ด้าน คือ แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา กระบวนการปฏิรูปการศึกษา ความคาดหวังในความสำเร็จและปัญหาอุปสรรคของการปฏิรูปการศึกษา

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา 3 ด้าน คือ แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา กระบวนการปฏิรูปการศึกษา ความคาดหวังในความสำเร็จและปัญหาอุปสรรคของการปฏิรูปการศึกษา

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลปรากฏดังตาราง 4

ตาราง 4 ข้อมูลพื้นฐานของครูและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
สภาพผู้ตอบ		
ครู	160	88.9
ผู้บริหาร	20	11.1
วุฒิการศึกษาสูงสุด		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	6	3.3
ปริญญาตรี	170	94.4
สูงกว่าปริญญาตรี	4	2.2
รวม	180	100.0

จากตาราง 4 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นครู คิดเป็นร้อยละ 88.9 เป็นผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 11.1 ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาสูงสุด ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 94.4

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา 3 ด้าน คือ แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา กระบวนการปฏิรูปการศึกษา ความคาดหวังในความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรคของการปฏิรูปการศึกษา

1. วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา โดยรวมทั้ง 3 ด้าน คือ แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา กระบวนการปฏิรูปการศึกษา ความคาดหวังในความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรคของการปฏิรูปการศึกษา ผลปรากฏดังตาราง 5

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ เกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา จำแนกตามรายด้าน

การปฏิรูปการศึกษา	ครู (n = 160)		ผู้บริหาร (n = 20)	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา	3.20	.43	3.06	.42
กระบวนการปฏิรูปการศึกษา	3.52	.36	3.44	.26
ความคาดหวังในความสำเร็จและ ปัญหาอุปสรรคของการปฏิรูป การศึกษา	3.23	.35	3.22	.19
เฉลี่ยรวม	3.32	.38	3.24	.29

จากตาราง 5 แสดงว่า ครู และผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครูมีความเห็นต่อกระบวนการปฏิรูปการศึกษาในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.52$) มีความเห็นด้านอื่นในระดับปานกลาง ส่วนผู้บริหารมีความเห็นต่อการปฏิรูปการศึกษา อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

2. วิเคราะห์จำนวนเป็นรายข้อ ด้านแนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา

ผลปรากฏดังตาราง 6

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร
โรงเรียน สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านแนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา จำนวน
เป็นรายข้อ

แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา	ครู (n = 160)		ผู้บริหาร (n = 20)	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1. การปฏิรูปการศึกษาสามารถทำให้คุณภาพในการจัดการศึกษามีความสามารถทัดเทียมกันทั่วประเทศ	4.11	.82	4.05	.83
2. จุดเริ่มต้นของการปฏิรูปการศึกษาต้องเริ่มที่การปฏิรูปงบประมาณและอาคารสถานที่	3.96	.83	3.70	.73
3. ถ้าปฏิรูปการเมืองได้ดี การศึกษาย่อมดีได้เองโดยไม่ต้องปฏิรูปใด ๆ	3.21	1.17	3.00	.73
4. การจัดการศึกษาโดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง เป็นการสอนที่ยุ่งยากสำหรับครูผู้สอน	2.56	.95	2.30	.92
5. การปฏิรูปการศึกษาทำให้คนจนเสียเปรียบทางการศึกษา	2.48	.93	2.10	.55
6. ถ้าครูทุกคนมีจิตสำนึกที่ถูกต้อง ก็ไม่จำเป็นต้องปฏิรูปการศึกษา	3.01	1.16	3.20	1.15

ตาราง 6 (ต่อ)

แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา	ครู (n = 160)		ผู้บริหาร (n = 20)	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
7. การปฏิรูปการเรียนการสอนต้องเน้นสาระการเรียนรู้มากกว่ากระบวนการสร้างองค์ความรู้	3.34	1.05	3.10	1.12
8. การปฏิรูปการศึกษาจะประสบผลสำเร็จเฉพาะในโรงเรียนสังกัดกระทรวงศึกษาเท่านั้น	2.22	.88	2.25	.89
9. ภาวะเศรษฐกิจเช่นนี้ ไม่ควรมีการปฏิรูปการศึกษา เพราะรัฐบาลไม่มีงบประมาณ	2.67	1.09	2.25	1.02
10. บุคลากรของโรงเรียนที่จะปฏิรูปการศึกษา ต้องเป็นคนมีแนวคิดก้าวหน้าเท่านั้น จึงจะทำให้การปฏิรูปการศึกษาประสบความสำเร็จ	3.14	1.15	3.20	1.06
11. ถ้าการปฏิรูปการศึกษาให้ผลดีจริงแล้ว การเมืองการปกครองและเศรษฐกิจก็จะปฏิบัติตามไปโดยปริยาย	3.96	.82	3.90	.79
12. การออกกฎหมายการศึกษาเป็นการทำให้ครูและผู้บริหารโรงเรียนไม่สบายใจยิ่งขึ้น	2.81	1.00	2.40	.75
13. การปฏิรูปการศึกษาจะทำให้ครูและผู้บริหารทำงานน้อยลง	2.59	.97	2.45	.83
14. การปฏิรูปการศึกษาจะทำให้นักเรียนต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเรียนมากขึ้น	2.78	.96	2.30	.86

ตาราง 6 (ต่อ)

แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา	ครู (n = 160)		ผู้บริหาร (n = 20)	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
15. โรงเรียนควรพัฒนาที่ปฏิรูปหลักสูตรการเรียนการสอนที่เป็นจริง	4.00	.90	3.95	.69
16. การปฏิรูปการศึกษาจะทำให้การรั่วไหลของงบประมาณน้อยลง	3.53	.76	3.45	.83
17. การปฏิรูปการศึกษาจะทำให้การบริหารโรงเรียนโปร่งใสมยิ่งขึ้น	3.69	.80	3.85	.49
18. การกระจายอำนาจทางการศึกษาจะทำให้คุณภาพของการศึกษาคือมาตรฐาน	2.58	.90	2.85	1.09
19. กระบวนการปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นที่สุดในกระบวนการปฏิรูปการศึกษา	4.11	.81	3.95	.76
20. ถ้าครู-อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษามีจิตสำนึกที่ดีแล้วไม่จำเป็นต้องปฏิรูปการศึกษา	3.16	1.15	3.05	1.15
เฉลี่ยรวม	3.20	.43	3.06	.42

จากตาราง 6 แสดงว่า ครูและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ มีความเห็นเกี่ยวกับแนวคิดการปฏิรูปการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ครูและผู้บริหารมีความเห็นในระดับเห็นด้วยมากในเรื่องกระบวนการปฏิรูปครูและบุคลากร

ทางการศึกษาเป็นสิ่งที่จำเป็นที่สุดในกระบวนการปฏิรูปการศึกษา โรงเรียนและสถานศึกษาควรทำหน้าที่ปฏิรูปหลักสูตรการเรียนการสอนที่เป็นจริง การปฏิรูปการศึกษาสามารถทำให้คุณภาพในการจัดการศึกษาทัดเทียมกันทั่วประเทศ จุดเริ่มต้นของการปฏิรูปการศึกษาต้องเริ่มที่การปฏิรูปงบประมาณ และอาคารสถานที่ ถ้าการปฏิรูปการศึกษาให้ผลดีจริงแล้วการเมืองการปกครองและเศรษฐกิจก็จะปฏิรูปตามโดยปริยาย และการปฏิรูปจะทำให้การบริหารโรงเรียนโปร่งใสงยิ่งขึ้น ส่วนเรื่องที่ครูและผู้บริหารเห็นด้วยน้อย คือข้อที่ว่าการศึกษาจะประสบความสำเร็จเฉพาะโรงเรียนสังกัดกระทรวงศึกษาธิการเท่านั้น และการปฏิรูปการศึกษาทำให้คนจนเสียเปรียบทางการศึกษา

3. วิเคราะห์จำแนกเป็นรายชื่อ ด้านกระบวนการปฏิรูปการศึกษา ผลปรากฏดัง

ตาราง 7

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร

โรงเรียน สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ ด้านกระบวนการปฏิรูปการศึกษา จำแนกเป็นรายชื่อ

กระบวนการปฏิรูปการศึกษา	ครู (n = 160)		ผู้บริหาร (n = 20)	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
21. ครู-อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโท เท่านั้นจึงจะปฏิรูปการสอนได้ดี	1.98	.81	2.30	.98
22. ห้องเรียนที่นักเรียนน้อย ๆ จะจัดการ สอนได้มีคุณภาพกว่าห้องเรียนที่มี นักเรียนมาก ๆ	3.80	1.15	3.75	1.02
23. การเปิดโอกาสให้นักเรียนสามารถ เลือกเรียนได้ทั้งในระบบและนอกระบบ จะทำให้ยากต่อการควบคุมคุณภาพ การศึกษา	2.97	1.04	2.95	.89

ตาราง 7 (ต่อ)

กระบวนการปฏิรูปการศึกษา	ครู (n = 160)		ผู้บริหาร (n = 20)	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
24. การประกันคุณภาพทางการศึกษาต้องเป็นมาตรการสำคัญในการปฏิรูปการเรียนการสอน	3.89	.83	4.05	.83
25. การใช้ระบบการสื่อสารผ่านดาวเทียมหรือใช้ระบบใยแก้วนำแสง เพื่อสร้างเครือข่ายการใช้คอมพิวเตอร์ในการเรียนการสอนเป็นการยุ่งยากในการสอนของครูผู้สอน	2.66	.97	2.60	.94
26. การวัดผลประเมินผลโดยลดความสำคัญของการใช้ข้อทดสอบแต่เพิ่มการสังเกตพฤติกรรมและการตรวจผลงานของนักเรียนเป็นการประเมินผลที่ไม่ยุติธรรม	2.93	1.10	3.15	1.09
27. สำนักรับบริหารการศึกษาท้องถิ่นควรรับผิดชอบการจัดการศึกษาตั้งแต่อนุบาลถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6	3.96	.99	3.80	1.06
28. การเร่งรัดการตรวจติดตามประเมินผลนิเทศงานอย่างจริงจังและสม่ำเสมอตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ทำให้ครูผู้สอนเสียขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่	3.07	1.16	2.80	1.06

ตาราง 7 (ต่อ)

กระบวนการปฏิรูปการศึกษา	ครู (n = 160)		ผู้บริหาร (n = 20)	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
29. การปฏิรูปครูต้องเริ่มที่การเพิ่ม วิทยฐานะให้สูงขึ้น	3.55	1.06	3.05	1.10
30. การปฏิรูปการเรียนรู้ต้องเริ่มที่การให้ ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผน การจัดการศึกษาในท้องถิ่นของตน	4.00	.79	3.75	.85
31. กระบวนการปรับปรุงหลักสูตรต้องเริ่ม จากครูผู้สอนเป็นลำดับแรก	3.79	.87	3.60	.82
32. กระบวนการปฏิรูปอาคารสถานที่และ วัสดุอุปกรณ์จำเป็นต้องใช้งบประมาณ จำนวนมาก	3.82	1.06	3.60	1.10
33. การจัดกระบวนการปฏิรูปการศึกษา ขึ้นอยู่กับการจัดสรรงบประมาณ	3.81	.94	3.60	.75
34. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่จัด ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือหัวใจสำคัญของการ ปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน	4.04	.89	3.90	.72
35. การเตรียมการสอนเป็นสิ่งที่ครูจะต้อง ปฏิบัติอย่างจริงจัง เพื่อใช้เป็น พิมพ์เขียวการสอนที่แท้จริง	4.10	.70	3.85	.49
36. กระบวนการวิจัยทางการเรียนการสอน จะปฏิรูปได้ก็ต่อเมื่อครูจบการศึกษา ระดับปริญญาโทขึ้นไป	2.51	1.08	2.70	1.08

ตาราง 7 (ต่อ)

กระบวนการปฏิบัติการศึกษา	ครู (n = 160)		ผู้บริหาร (n = 20)	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
37. การวิจัยในชั้นเรียนเป็นมาตรการที่สำคัญและเป็นพื้นฐานรองรับการประกันคุณภาพทางการศึกษา	3.61	.93	3.40	.88
38. การปฏิบัติการเรียนการสอนเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมหรือการประกอบอาชีพจำเป็นต้องอาศัยภูมิปัญญาท้องถิ่นชาวบ้านหรือวิทยากรท้องถิ่นมาสนับสนุน	4.15	.62	4.05	.51
39. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นประเด็นสำคัญที่หัวหน้าสถานศึกษาต้องให้ความสนใจเป็นอันดับแรก	4.36	.59	4.38	.61
40. การใช้คอมพิวเตอร์ในการเรียนการสอน ช่วยลดภาระของครูผู้สอน	3.33	.96	3.60	.82
เฉลี่ยรวม	3.52	.36	3.44	.26

จากตาราง 7 แสดงว่า ครูโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช มีความเห็นเกี่ยวกับกระบวนการปฏิบัติการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.52$) ส่วนผู้บริหารมีความเห็นเกี่ยวกับกระบวนการปฏิบัติการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เรื่องที่ครู และผู้บริหารมีความเห็นด้วยมาก ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นประเด็นสำคัญที่หัวหน้าสถานศึกษาต้องให้ความสนใจเป็นอันดับแรก การปฏิรูป

การเรียนการสอนเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมหรือการประกอบอาชีพจำเป็นต้องอาศัยภูมิปัญญาท้องถิ่น ชาวบ้านหรือวิทยากรมาสนับสนุน การเตรียมการสอนเป็นสิ่งที่ครูจะต้องปฏิบัติอย่างจริงจัง เพื่อใช้เป็นพิมพ์เขียวการสอนที่แท้จริง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางคือ หัวใจสำคัญของการปฏิรูปการเรียนการสอน และการปฏิรูปการเรียนต้องเริ่มจากการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษาในท้องถิ่นของตน ส่วนเรื่องที่ครู และผู้บริหาร เห็นด้วยน้อยคือเรื่องที่ครู-อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโทเท่านั้นจึงจะปฏิรูปการสอนได้ดี

4. วิเคราะห์จำแนกเป็นรายชื่อ ด้านความคาดหวังในความสำเร็จและปัญหา

อุปสรรคของการปฏิรูปการศึกษา ผลปรากฏดังตาราง 8

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูและผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านความคาดหวังในความสำเร็จและปัญหาอุปสรรคของการปฏิรูปการศึกษา จำแนกเป็นรายชื่อ

ความคาดหวังในความสำเร็จและปัญหา อุปสรรคของการปฏิรูปการศึกษา	ครู (n = 160)		ผู้บริหาร (n = 20)	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
41. ผู้บริหารโรงเรียนคือบุคคลสำคัญที่สุดที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จในการปฏิรูปการศึกษา	3.81	1.04	3.95	.89
42. แม้นักเรียนเพียงคนเดียวได้รับความไม่เสมอภาคทางการศึกษาก็แสดงว่าการปฏิรูปการศึกษาไม่ประสบผลสำเร็จ	3.31	1.04	3.70	.73
43. โรงเรียนใหญ่ ๆ มีงบประมาณมากเท่านั้น จะได้รับประโยชน์จากการปฏิรูปการศึกษา	2.70	1.01	3.00	.97

ตาราง 8 (ต่อ)

ความคาดหวังในความสำเร็จและปัญหา อุปสรรคของการปฏิรูปการศึกษา	ครู (n = 160)		ผู้บริหาร (n = 20)	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
44. การปฏิรูปการศึกษาจะทำให้โรงเรียน เล็ก ๆ ลดจำนวนลง จนหมดไปในที่สุด	2.91	.95	3.05	.99
45. การอบรมเพื่อพัฒนาความรู้เป็นสิ่งที่น่า เบื่อหน่ายสำหรับครู-อาจารย์อย่างยิ่ง	2.50	1.09	2.40	1.09
46. ใบประกอบวิชาชีพครูจะช่วยให้การ ปฏิรูปการศึกษาเกิดผลสำเร็จมากขึ้น	3.26	1.02	3.55	.83
47. มีแต่องค์กรเอกชนเท่านั้นที่สามารถ ดำเนินการปฏิรูปการศึกษาได้ผลสำเร็จ ดังนั้นการปฏิรูปการศึกษาโดยโรงเรียน เทศบาล ไม่อาจประสบผลสำเร็จได้ ตามความมุ่งหวัง	2.22	.90	2.15	.67
48. โรงเรียนใดไม่มีคอมพิวเตอร์ใน โรงเรียนจะไม่ประสบความสำเร็จ ในการปฏิรูปการศึกษา	2.33	1.01	2.30	1.03
49. การปฏิรูปการศึกษาช่วยให้การเรียน การสอนได้รับการประกันคุณภาพ	3.63	.77	3.45	.76
50. การปฏิรูปการศึกษาจะทำให้นักเรียน ทุกคนได้พัฒนาเต็มศักยภาพตามความ สนใจของนักเรียน	3.95	.68	3.80	.41
51. ถ้าพัฒนาระบบบริหารที่ดีแล้ว ครูจะเกิด จิตสำนึกทางการสอนที่ถูกต้อง	3.93	.79	3.75	.64

ตาราง 8 (ต่อ)

ความคาดหวังในความสำเร็จและปัญหา อุปสรรคของการปฏิรูปการศึกษา	ครู (n = 160)		ผู้บริหาร (n = 20)	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
52. การดำเนินการทางการศึกษา จะได้รับความร่วมมือจากชุมชนอย่างทั่วถึงเมื่อมีการปฏิรูปการศึกษา	3.60	.74	3.55	.51
53. การปฏิรูปการศึกษาช่วยให้การจัดการการศึกษาที่มียุทธศาสตร์ที่ชัดเจนและเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย	3.78	.83	3.70	.57
54. โรงเรียนปฏิรูปการศึกษาแล้วนักเรียนจะชอบอยู่โรงเรียน	3.40	.85	3.35	.67
55. ผู้สอนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากการให้ความรู้มาเป็นสนับสนุน ส่งเสริม กระตุ้น และให้ผู้เรียน แสวงหาและค้นคว้าความรู้ด้วยตนเองเมื่อมีการปฏิรูปการศึกษา	3.86	.80	3.90	.45
56. ครูผู้สอน และผู้บริหารโรงเรียนต้องทำงานหนักมากขึ้นอย่างหลายเท่าตัวเมื่อมีการปฏิรูปการศึกษา	3.55	.92	3.25	.79
57. การปฏิรูปการศึกษาทำให้ครูผู้สอนมีความสำคัญในการจัดกิจกรรมการสอนน้อยที่สุด	2.55	.89	2.53	.83
58. เมื่อมีการปฏิรูปการศึกษาแล้ว ไม่ต้องอาศัยระบบการนิเทศการศึกษา	2.45	.83	2.59	.93

ตาราง 8 (ต่อ)

ความคาดหวังในความสำเร็จและปัญหา อุปสรรคของการปฏิรูปการศึกษา	ครู (n = 160)		ผู้บริหาร (n = 20)	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
59. การวัดและตรวจสอบมาตรฐานทาง การศึกษาจากองค์การภายนอกจะ ทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพทางการ ศึกษาทัดเทียมกัน	3.68	.77	3.50	.69
60. การปฏิรูปการศึกษาในปัจจุบัน เกิดผล สำเร็จดียิ่ง	3.01	.67	3.10	.45
เฉลี่ยรวม	3.23	.35	3.22	.19

จากตาราง 8 แสดงว่า ครูและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ มีความเห็นเกี่ยวกับความคาดหวังในความสำเร็จและปัญหาอุปสรรคของการปฏิรูปการศึกษาโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูและผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นด้วยมาก ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนคือบุคคลสำคัญที่สุดที่จะทำให้ผลสำเร็จในการปฏิรูปการศึกษา ผู้สอนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากการให้ความรู้มาเป็นสนับสนุน ส่งเสริม กระตุ้นและให้ผู้เรียนแสวงหา และค้นคว้าความรู้ด้วยตนเองเมื่อมีการปฏิรูปการศึกษา การวัดและตรวจสอบมาตรฐานทางการศึกษา จากองค์การภายนอกจะทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาทัดเทียม การปฏิรูปการศึกษาจะทำให้เด็กเรียนทุกคนได้พัฒนาเต็มศักยภาพตามความสนใจของนักเรียน ถ้าพัฒนาระบบบริหารที่ดีแล้ว ครูจะเกิดจิตสำนึกทางการสอนที่ถูกต้อง การดำเนินการทางการศึกษา จะได้รับความร่วมมือจากชุมชนอย่างทั่วถึงเมื่อมีการปฏิรูปการศึกษา การปฏิรูปการศึกษาช่วยในการจัดการศึกษาที่มียุทธศาสตร์ที่ชัดเจนและเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย ส่วนเรื่องที่ครูและผู้บริหารโรงเรียนเห็นด้วยน้อย ได้แก่ มีแต่

องค์กรเอกชนเท่านั้นที่สามารถดำเนินการปฏิรูปการศึกษาได้ผลสำเร็จ ดังนั้นการปฏิรูปการศึกษาโดยโรงเรียนเทศบาลไม่อาจประสบผลสำเร็จได้ตามความมุ่งหวัง และข้อที่ว่าโรงเรียนใดไม่มีคอมพิวเตอร์ในโรงเรียนจะไม่ประสบความสำเร็จในการปฏิรูปการศึกษา

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา 3 ด้าน คือ

1. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครู และผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับแนวคิดการปฏิรูปการศึกษา ผลปรากฏดังตาราง 9

ตาราง 9 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครู และผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ เกี่ยวกับแนวคิดการปฏิรูปการศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา	N	$\bar{X}$	SD	t	Sig
ครู	160	3.20	.43	1.32	.378
ผู้บริหาร	20	3.06	.42		

$$p < .05$$

จากตาราง 9 แสดงว่า ครู และผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวคิดการปฏิรูปการศึกษา ไม่แตกต่างกัน

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครู และผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับ
กระบวนการปฏิรูปการศึกษา ผลปรากฏดังตาราง 10

ตาราง 10 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครู และผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์
เกี่ยวกับกระบวนการปฏิรูปการศึกษา

กระบวนการปฏิรูปการศึกษา	N	$\bar{X}$	SD	t	Sig
ครู	160	3.52	.36	.88	.378
ผู้บริหาร	20	3.44	.26		

$p < .05$

จากตาราง 10 แสดงว่า ครู และผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์
มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการปฏิรูปการศึกษา ไม่แตกต่างกัน

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครู และผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับความคาดหวัง
 ในความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรคของการปฏิรูปการศึกษา ผลปรากฏดังตาราง 11

ตาราง 11 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครู และผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์
 เกี่ยวกับความคาดหวังในความสำเร็จและปัญหาอุปสรรคของการปฏิรูปการศึกษา

ความคาดหวังในความสำเร็จและ ปัญหาอุปสรรคของการปฏิรูปการศึกษา	N	$\bar{X}$	SD	t	Sig
ครู	160	3.23	.36	.03	.975
ผู้บริหาร	20	3.22	.19		

$p < .05$

จากตาราง 11 แสดงว่า ครู และผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์
 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวังในความสำเร็จและปัญหาอุปสรรคของการปฏิรูปการศึกษา
 ไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้กล่าวถึงความมุ่งหมายในการค้นคว้า วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า การวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิเคราะห์ข้อมูล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย ซึ่งมีสาระรายละเอียด ดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ เกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาระหว่างครูและผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าทำให้ได้ข้อมูลในเรื่องความคิดเห็นของครูและผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการวางแผนดำเนินการการประถมศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา

ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความคิดเห็นของครู และผู้บริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ รวมทั้งสิ้น 3 ประเด็น คือ

1. แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา
2. กระบวนการการปฏิรูปการศึกษา
 - 2.1 การปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษา
 - 2.2 การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 2.3 การปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน
 - 2.4 การปฏิรูประบบการศึกษา

3. ความคาดหวังในความสำเร็จและอุปสรรคของการปฏิรูปการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ครูและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2541 จำนวน 300 คน สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้บริหารโรงเรียนใช้จำนวน 20 คน ทั้งหมดของประชากรที่มีอยู่ ครูใช้สุ่มจากประชากรโดยใช้ตารางกำหนดตัวอย่างของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) ได้จำนวน 162 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง 182 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารโรงเรียน 3 ด้าน คือ แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา กระบวนการปฏิรูปการศึกษา ความคาดหวังในการสำเร็จและปัญหาอุปสรรคของการปฏิรูปการศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 60 ข้อ แต่ละข้อจะมีระดับความเห็น 5 ตัวเลือก และระดับปัญหา 5 ตัวเลือก คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. นำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่นเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทำหนังสือขอความร่วมมือไปถึงผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ จำนวน 8 โรงเรียน
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปมอบให้ผู้บริหารโรงเรียนที่โรงเรียนทั้ง 8 โรงเรียน จำนวน 182 ฉบับ ผู้บริหารโรงเรียน 20 ฉบับ ครูผู้สอน 162 ฉบับ และนัดวันรับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามคืนเองที่โรงเรียนเทศบาลนครนครสวรรค์ทั้ง 8 โรงเรียน ปรากฏว่าจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 182 ฉบับ ได้รับคืนเป็นผู้บริหารโรงเรียนได้รับแบบสอบถามคืน 20 ฉบับ ครูผู้สอนได้รับแบบสอบถามคืน 160 ฉบับ รวม 180 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.90

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS/PC+ โดยการหาค่าสถิติและทดสอบสมมติฐานดังนี้

วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน โดยใช้การคำนวณค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) แล้วนำผลที่ได้มาแปลความหมาย

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา 3 ด้าน โดยวิธีหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
3. ทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้คะแนนที (t-test)

สมมติฐานการวิจัย

ครูและผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็น เกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาแตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูและผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช สรุปได้ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นครูคิดเป็นร้อยละ 88.9 เป็นผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 11.1 มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 94
2. ครู และผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา โดยรวมอยู่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าครูมีความเห็นต่อกระบวนการปฏิรูปการศึกษา ครูมีความเห็นต่อกระบวนการปฏิรูปการศึกษาในระดับเห็นด้วยมาก มีความเห็นด้านแนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา และความคาดหวังในความสำเร็จและปัญหาอุปสรรคของการปฏิรูปการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผู้บริหารมีความเห็น เกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาทั้ง 3 ด้าน ในระดับปานกลาง

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู และผู้บริหารด้วยสถิติที่ (t-test) พบว่า ครู และผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา เรื่องแนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา กระบวนการปฏิรูปการศึกษา และความคาดหวัง ความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรคของการปฏิรูปการศึกษาไม่แตกต่างกัน

การอภิปรายผลการวิจัย

1. การที่ผลการวิจัย พบว่า ครู และผู้บริหาร มีความเห็นในระดับเห็นด้วยมาก เรื่องแนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา ได้แก่ กระบวนการปฏิรูปเป็นสิ่งจำเป็นที่สุด โรงเรียนควรทำหน้าที่ปฏิรูปหลักสูตรการเรียนการสอนที่เป็นจริง การปฏิรูปทำให้มีคุณภาพของการศึกษา เท่าเทียมกันทั่วประเทศ จุดเริ่มต้นของการปฏิรูปการศึกษาต้องเริ่มที่ปฏิรูปงบประมาณ อาคารสถานที่ การเมือง การปกครอง เศรษฐกิจและการปฏิรูปจะทำให้การบริหารโรงเรียนโปร่งใสยิ่งขึ้น การที่ผลวิจัยเป็นเช่นนั้นสอดคล้องกับที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2538 : 1) และ สิบปันท์ เกตุทัต และคนอื่น ๆ (2539 : 34) ได้เสนอเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษา คือ การสร้างและพัฒนาคนไทยให้เป็น "มองกว้าง คิดไกล ใฝ่รู้" ซึ่งตรงกับที่ วิชัย ดันเครี (2539 : 123 - 131) ได้สรุปว่า การปฏิรูปการศึกษาที่ดีครู และการพัฒนาครู ถือว่ามีความสำคัญที่สุดในการพัฒนาคุณภาพของการเรียนรู้และคุณภาพของคน ซึ่งการปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษา ควรกำหนดเกณฑ์มาตรฐาน พื้นฐานในด้านบรรยากาศของการเรียนการสอน อาคารสถานที่ ส่วนสิ่งอำนวยความสะดวก อุปกรณ์การสอน และบุคลากรที่สอดคล้องกับแนวโน้มการพัฒนาทางสังคมและเศรษฐกิจ ซึ่งข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปราณี น้าพั้ง (2539 : 80 - 87) เรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษากับนโยบายปฏิรูปการศึกษาด้านระบบบริหารตามโครงการจากการศึกษา ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ทั้ง 2 กลุ่ม เห็นด้วยอย่างยิ่งในเรื่องการให้โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา และพบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยอย่างยิ่ง ในการพัฒนาสถานศึกษา และหน่วยงานทางการศึกษาให้สามารถบริหารงานได้อย่างคล่องตัว และมีประสิทธิภาพสูงสุด การจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และกำหนดแนวทางสนับสนุนความก้าวหน้าของบุคลากรมีความสำคัญ และจำเป็นในการมุ่งพัฒนาองค์กรในทุกระดับ

ส่วนประเด็นที่ครู และผู้บริหาร เห็นด้วยน้อย ได้แก่ การปฏิรูปการศึกษาจะประสบผลสำเร็จ เฉพาะโรงเรียนสังกัดกระทรวงศึกษาธิการเท่านั้น และการปฏิรูปการศึกษาจะทำให้คนจนเสียเปรียบ การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า กลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าการปฏิรูปการศึกษาสามารถจะดำเนินการได้ ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนของรัฐหรือเอกชน ซึ่งผลวิจัยนี้สอดคล้องกับที่ สุวัฒนา อุทัยรัตน์ และสร้อยสน สกลรัตน์ (2540 : บทสรุป 1 - 9) ได้ศึกษาการปฏิรูปการศึกษาของประเศมาเลเซีย พบว่า สาเหตุที่ทำการปฏิรูป คือ มาเลเซียต้องการพัฒนาประเทศให้เป็นประเทศอุตสาหกรรม และเตรียมตัวกับการรับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของยุคโลกาภิวัตน์ โดยยึดหลักการปฏิรูปการศึกษา เช่น เปิดโอกาสให้เอกชนมีบทบาทในการจัดการศึกษาพัฒนาคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาของประเทศเวียดนาม (ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ และคนอื่น ๆ. 2540 : 11 - 16) ที่พบว่า การปฏิรูปการศึกษาของเวียดนาม ทำให้ได้บทเรียนที่ดีขึ้น เช่น การรวมพลังจากทุกเหล่าทั้งรัฐบาลและเอกชน ร่วมมือกันจัดการศึกษามากขึ้น

2. ในด้านกระบวนการปฏิรูปการศึกษา พบว่า ครู และผู้บริหาร มีความเห็นในระดับเห็นด้วยมาก เรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญที่หัวหน้าสถานศึกษาต้องให้ความสนใจเป็นอันดับแรก การปฏิรูปการเรียนการสอนเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมหรือการปกครองอาชีพ จำเป็นต้องอาศัยภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสนับสนุน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของสีปพนนท์ เกตุทัต และคนอื่น ๆ (2539 : 13 - 15) ได้ศึกษาเรื่องโฉมหน้าใหม่การศึกษาไทยควรเป็นอย่างไร ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการเรียนรู้ควรสอนให้รักการเรียนรู้ตลอดชีวิต และครูเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่จำเป็นยิ่ง ซึ่งสอดคล้องกับที่ พนม พงษ์ไพบูลย์ และคนอื่น ๆ (2522 : ค - ง) ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิรูประบบบริหารการศึกษากับบุคลากรทั้งในวงการศึกษ เช่น นักบริหารการศึกษา ศึกษาพิเศษ ฯลฯ และบุคลากรนอกวงการศึกษ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับมาตรการการปฏิรูปในการบริหารการศึกษาและประชาชนมีความพร้อมระดับปานกลาง ในการปฏิรูประบบบริหารการศึกษาข้อค้นพบที่ว่า ครู และผู้บริหารเห็นด้วยว่าการเตรียมการสอนเป็นสิ่งสำคัญ การจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือ หัวใจสำคัญ และควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษาในท้องถิ่นของตน การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้สอดคล้องกับที่ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ และคนอื่น ๆ (2540 : 11 - 26) ที่ทำการศึกษการปฏิรูปการศึกษาของประเศเวียดนามพบว่า มีแนวทางการปฏิรูปโดยให้ความสำคัญกับเด็กเล็ก

เด็กก่อนวัยเรียน ส่งเสริมเด็กปัญญาเลิศ และมีความสามารถพิเศษ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับที่ ศักดิ์ชัย นิริอุทวิ (2540 : บทสรุป) ได้ศึกษาการปฏิรูปการศึกษาของประเทศสาธารณรัฐเกาหลี พบว่า หลักการปฏิรูปได้ให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนเป็นอย่างมาก

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปราณี จำเพ็ง (2539 : 80-87) พบว่า ผู้บริหารการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย ในเรื่อง การให้ครอบครัว ชุมชน และเอกชนมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการศึกษา

ส่วนประเด็นที่ครู และผู้บริหารเห็นด้วยน้อยได้แก่ ครู อาจารย์ ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโทเท่านั้นจึงจะปฏิรูปการสอนได้ดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าจากงานวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี จึงอาจเป็นไปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า ครูผู้สอนที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาโท ก็สามารถปฏิรูปการสอนได้ดี ข้อค้นพบนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปราณี จำเพ็ง (2539 : 80 - 87) ได้ทำวิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษากับผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารบุคลากรของกระทรวงศึกษาธิการในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ในการสร้างความมั่นคงในอาชีพ แก่บุคลากร และการให้โอกาสแก่บุคลากรมีความก้าวหน้าในวิชาชีพเท่าเทียมกันในทุกระดับ

3. ในด้านความคาดหวังในความสำเร็จและปัญหาอุปสรรคของการปฏิรูปการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ครู และผู้บริหารมีความเห็นในระดับเห็นด้วยมากในข้อที่ว่า การปฏิรูปการศึกษา จะทำให้ทุกคนได้พัฒนาเต็มศักยภาพตามความสนใจของนักเรียน ถ้าพัฒนาระบบบริหารที่ดีครูจะเกิดจิตสำนึกทางการสอน ผู้บริหารโรงเรียนคือบุคคลที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จในการปฏิรูปการศึกษา การที่ผลวิจัยเป็นเช่นนี้ เป็นเพราะว่าในปัจจุบันยุคโลกาภิวัตน์จัดได้ว่า ประชาชนต้องรู้ ข้อมูลข่าวสาร เป็นคนทันสมัย ครู และผู้บริหารโรงเรียนจึงเห็นว่าการปฏิรูปการศึกษาเป็นแนวทางการพัฒนาศักยภาพของบุคคลได้แนวทางหนึ่ง ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับที่ สิทธิพนธ์ เกตุทัต และคนอื่น ๆ (2540 : 228 - 229) ได้ศึกษาเรื่องความฝันของแผ่นดินว่า บทบาทของทุกฝ่าย จะเป็นเครื่องกำหนดว่าคนไทยจะ "ก้าวมัน ทันโลก" และสังคมไทยจะเป็น "สังคมแห่งปัญญาและการเรียนรู้" ได้หรือไม่เพียงใดนั้นต้องช่วยกัน และสอดคล้องกับบัญญัติ 10 ประการ ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ข้อ 1 และข้อ 2 คือ ผู้บริหารโรงเรียน และครูมีจิตสำนึกในการพัฒนาปรับปรุงยกระดับมาตรฐานการศึกษา และมีบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนเอื้อต่อการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนอย่างมีความสุข (2540 : 2 - 3)

ส่วนประเด็นที่ครูและผู้บริหารเห็นด้วยน้อยได้แก่ ข้อที่ว่ามีแต่องค์กรเอกชนเท่านั้นที่สามารถดำเนินการปฏิรูปการศึกษาได้ผลสำเร็จ การปฏิรูปการศึกษาโรงเรียนเทศบาลไม่อาจสำเร็จได้ และโรงเรียนใดไม่มีคอมพิวเตอร์จะไม่ประสบความสำเร็จในการปฏิรูป การที่ผลวิจัยเป็นเช่นนี้ เป็นเพราะว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นว่าปัจจุบันรัฐให้การสนับสนุนในการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษาทุกสังกัดอย่างทัดเทียมกัน ✓

4. การที่ผลการวิจัยพบว่า ครูและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ มีความเห็นเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา เรื่องแนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา กระบวนการปฏิรูปการศึกษา และความคาดหวังในความสำเร็จและปัญหาอุปสรรคของการปฏิรูปการศึกษาไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะทั้งครูและผู้บริหารต่างมีความคิดเห็นตรงกันว่า การปฏิรูปการศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นที่สถานศึกษาจะต้องเริ่มดำเนินการอย่างจริงจัง ไม่ว่าจะเป็นการปฏิรูประบบการจัดการศึกษา การปฏิรูปการฝึกหัดครู และการพัฒนาคนทั้งการปฏิรูประบบการบริหาร การจัดการด้านการศึกษา เพราะทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปการศึกษา ได้เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ด้วยวิธีการต่าง ๆ ให้ครูและผู้บริหารโรงเรียน และบุคคลที่เกี่ยวข้องทราบอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง ดังนั้นโรงเรียนทุกสังกัดทุกแห่งจึงจำเป็นต้องศึกษาค้นคว้า เตรียมการ วางแผน และปฏิบัติแล้วในระดับหนึ่ง โดยทั้งครูและผู้บริหารโรงเรียนต้องร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด จึงอาจเป็นเหตุให้ทั้งครูและผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นไปในทางองเดียวกัน

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. แม้ว่าครูและผู้บริหารโรงเรียนจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาในระดับปานกลางและมากก็ตาม แต่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาตั้งแต่ระดับโรงเรียนตลอดจนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติก็ควรมีการเผยแพร่ หรือจัดการอบรมเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้ได้ความเห็นด้วยในระดับมากที่สุด อันจะเป็นพลังผลักดันให้การปฏิรูปการศึกษาเกิดสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปการศึกษา ควรที่จะกระตุ้นให้ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนเห็นความสำคัญในการพัฒนาตนเอง ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของการปฏิรูปการศึกษา

3. การปฏิรูปการศึกษาย่อมมีผลกระทบต่อประชาชนทุกคนในชาติ จึงควรทำ
 ประชาพิจารณ์ให้ครอบคลุมทุกฝ่ายทั้งผู้ปกครอง และประชาชนโดยทั่วไป เพื่อได้ข้อมูลที่ถูกต้อง
 และสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา ในสังกัดเทศบาล จังหวัดต่าง ๆ
 ให้ครอบคลุมทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ
2. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาในสังกัดกรมสามัญศึกษาและกรมอื่น ๆ
 ที่เกี่ยวข้อง
3. ควรทำการวิจัยทัศนะของบุคลากรฝ่ายอื่น ๆ เช่น ศึกษาพิเศษ ผู้ปกครอง เพื่อที่
 จะได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาให้กว้างขวางยิ่งขึ้น
4. ควรใช้กระบวนการศึกษาวิจัยที่แตกต่างกันออกไป เช่น การสัมภาษณ์ การใช้การ
 สังเกต เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนขึ้น
5. ควรทำการศึกษา ประเด็นการปฏิรูปการศึกษาอื่น ๆ นอกเหนือจากการสอบถาม
 ความคิดเห็น เรื่องแนวคิด กระบวนการหรือความคาดหวังและปัญหาอุปสรรคการปฏิรูปการศึกษา
6. ควรทำการศึกษากับสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา นอกเหนือจากโรงเรียน
 ประถมศึกษา เพื่อจะได้ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาในระดับอื่นด้วย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล สุคประเสริฐ. การสังเคราะห์การปฏิรูปการศึกษาของประเทศต่าง ๆ และการวิเคราะห์เปรียบเทียบด้านการปฏิรูปการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ที.พี.พรินท์, 2540.
- กมล สุคประเสริฐ และสุนทร สุนทชัย. รายงานการปฏิรูปการศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ที.พี.พรินท์, 2540.
- กลสิกรไทย, ธนาคาร. การศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์ : 2539. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ตะวันออก, 2539.
- _____. "แนวกังกลสิกรไทยระดมกักคิด," มติชน. 11 ; 13 ตุลาคม 2538.
- กองบรรณาธิการ. "สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาและข้อเสนอต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาและการปฏิรูปการศึกษาไทยในช่วงแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 8," วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 30(3) : 13 - 28 ; กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2539.
- กัลยาณี ปณิมาพรเทพ. "นวัตกรรมการปฏิรูปการศึกษาไทย," สารพัฒนาเชิงหลักสูตร. 15(125) : 6 - 16 ; เมษายน - มิถุนายน 2539.
- กาญจนา คุณารักษ์ และคนอื่น ๆ. การปฏิรูปการศึกษาและการมีงานทำในประเทศออสเตรเลีย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ที.พี.พรินท์, 2540.
- กลิ่น สระทองเนียม. "ทำนรู้เรื่องการศึกษาเพียงใด," ประชาศึกษา. 46(6) : 3 - 11 ; มีนาคม 2539.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. การบริหารโรงเรียนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2540.
- _____. การนิเทศเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในโรงเรียนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2540.
- _____. การวัดและประเมินผลสภาพที่แท้จริงของนักเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2540.
- _____. การเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้ที่แท้จริงตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2540.
- _____. การปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2540.

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 540 - 2544). กรุงเทพฯ : เม็ดทรายพันธุ์, 2540.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อมรินทร์พันธุ์, 2535.

_____. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544). กรุงเทพฯ : อรรถพลการพิมพ์, 22540.

คณะนิติบัญญัติเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

โฉมหน้าใหม่ของเทคโนโลยีกับการปฏิรูปการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ :

อักษรสัมพันธ์, 2518.

R (๓) จีระภัทร ไม้ทองดี และคนอื่น ๆ. การศึกษาลักษณะสภาพและปัญหาการปฏิบัติในปัจจุบันและวิสัยทัศน์ของผู้บริหารและครูผู้สอนในการบริหารสถานศึกษาตามแนวการปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดอุทัยธานี กำแพงเพชร พิจิตร และนครสวรรค์. ปรินต์งานพิมพ์ กศ.ม. พิมพ์โลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2540. อัดสำเนา.

จันทนา จันท์บรรจง. การปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อรรถพลการพิมพ์, 2540.

ต่อศักดิ์ ประศาสน์ศิลป์. "เปิดนโยบายพรรคการเมืองสู่ทิศทางการศึกษาไทยยุคโลกาภิวัตน์," วิทยาคารย. 94(12) : 7 - 10 ; ธันวาคม 2539.

ทวีศักดิ์ อุณาประทีป. พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ. 2530. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2533.

ธงชัย ประกายสกุล และคนอื่น ๆ. การศึกษาสภาพของโรงเรียนที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นศูนย์ปฏิรูปการศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์. พิมพ์โลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2541.

บัญชา อึ้งสกุล. "การศึกษาที่กำลังรอการปฏิรูป : การพัฒนาที่ยั่งยืน," สารพัฒนาหลักสูตร. 15(124) : 43 - 48 ; มกราคม - มีนาคม 2539.

ประเวศ วะสี. การปฏิรูปการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน, 2539.

_____. การปฏิรูปการศึกษา - ยกเครื่องทางปัญญา : ทางรอดจากหายนะ. กรุงเทพฯ : โครงการจัดพิมพ์คลับไฟ, 2540.

ประเวศ วะสี. "ศตวรรษแห่งการเปลี่ยนแปลงของการศึกษาไทยกับโลกาภิวัตน์,"

สยามอารยะ. 3(39) : 44 - 52 ; 2539.

ปราณี จำปั้ง. ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับนโยบาย
ปฏิรูปการศึกษาด้านระบบบริหารการศึกษาตามโครงการปฏิวัติการศึกษา. วิทยานิพนธ์
ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

ปลัดกระทรวงศึกษา, สำนักงาน. แนวทางการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.
2539 - 2550. 2538.

พนม พงษ์ไพบูลย์. ระบบการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติ. กรุงเทพฯ :
สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2533.

พนม พงษ์ไพบูลย์ และคนอื่น ๆ. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิรูป ระบบบริหารการศึกษา.
กรุงเทพฯ : สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2520.

P พรพิทย์ อรุณทอง. การศึกษาความคิดเห็นของครู และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน
วิชาชีพครู. ปรินญาณินพี กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2541. อัดสำเนา.

R พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) และคนอื่น ๆ. ปฏิรูปการศึกษาการสร้างสรรค์ภูมิปัญญา.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อมรินทร์พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2539.

พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต). เพื่อบานดาลของการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
อมรินทร์พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2531.

_____. การศึกษาที่สากลบนฐานแห่งภูมิปัญญาไทย. 20 ปี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, 2532.

พินสุดา สิริรังศรี. การปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยแลนด์. กรุงเทพฯ : เซเว่นส์พรินต์,
2540.

ไพฑูรย์ สีนลาร์ตัน และคนอื่น ๆ. การปฏิรูปการศึกษาประเทศเวียดนาม. กรุงเทพฯ :
สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540. อัดสำเนา.

ไพฑูรย์ สีนลาร์ตัน และธรรมเกียรติ ก็นอริ. ปัญหาการศึกษาไทยในปัจจุบันและแนวทาง.
(รายงานการประชุมระดมความคิด). กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2530.

มหาดไทย กรมการปกครอง. การประเมินคุณภาพการการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล และเมืองพัทยา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2540.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สุริยสาส์น, 2538.

วันมูหะมัดนอร์ มะทา และคนอื่น ๆ. การศึกษาไทยเพื่อพัฒนาคนสำหรับสังคมไทยใน ส่องทศวรรษหน้า. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540.

วิจัยทางการศึกษา, กอง กรมวิชาการ. การวางแผนพัฒนาคุณภาพโรงเรียน. เอกสาร ประกอบการประชุมปฏิบัติการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2538. อัดสำเนา.

วิจิตร ศรีสอาน. หลักและระบบบริหารการศึกษา เล่ม 1. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช, 2530.

วิชัย ต้นศิริ. โฉมหน้าการศึกษาไทยในอนาคตแนวคิดและทวิเคราะห์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

_____. "แนวทางการปฏิรูปการศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์," วารสารข้าราชการครู. 12 - 19 ; 2540.

วิชัย วงศ์ใหญ่. "กระบวนทัศน์ใหม่ : การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคคล," อาทิตย. 20(1054) : 36 - 38 ; 22 - 28 สิงหาคม 2540.

วิชาการ, กรม. การศึกษากับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2534.

ศักดิ์ชัย นิรัฐทวี. รายงานการปฏิรูปการศึกษาของประเทศสาธารณรัฐเกาหลี. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540. อัดสำเนา.

ศิริรัตน์ แอดสกุล. "การเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน," วารสารวิทยจารย์. 96(4) : 92 - 93 ; เมษายน 2540.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. การปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2539.

_____. คู่มือการปฏิรูปการศึกษาในแนวทางการปฏิรูปสถานศึกษาให้เป็น โรงเรียนในอุดมคติตามองค์ประกอบที่กำหนดไว้ในบัญญัติ 10 ประการ. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2540. อัดสำเนา.

R _____ . ปฏิรูปการศึกษาสู่ความเป็นเลิศปี 2550. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2539.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. สู่ความก้าวหน้าและความมั่นคงของชาติในศตวรรษหน้า. กรุงเทพฯ :

ม.ป.ท., 2539.

สุกร ศรีแสน. การศึกษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2527.

สมศักดิ์ อมรัตนานนท์. ปัจจัยในการพัฒนางานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี. ปริณิธานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.

สิปปนนท์ เกตุทัต. "ปฏิรูปการศึกษา : ครูผู้บริหารศึกษาและโลกาภิวัตน์," ข้าราชการครู. หน้า 2 - 11. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., ม.ป.ป.

_____. ข้อเสนอปฏิรูปการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : บมจ.ธนาคารกสิกรไทย, 2539.

สิปปนนท์ เกตุทัต และคนอื่น ๆ. ความฝันของแผ่นดิน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตะวันออก, 2540.

_____. ยุทธศาสตร์การศึกษาไทยและคณะ. กรุงเทพฯ : บมจ. ธนาคารกสิกรไทย, 2539.

_____. โฉมหน้าใหม่การศึกษาไทยควรเป็นอย่างไร. กรุงเทพฯ : บมจ. ธนาคารกสิกรไทย, 2539.

_____. "เมื่อเราปฏิรูปการศึกษาก็ต้องมีการเปลี่ยนแปลง," วิทยากร. 96(6) : 23 - 26 ; มิถุนายน 2540.

สุวิทย์ รังสิตพล. ผลงานของเราในกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2540.

สุขุม เฉลยทรัพย์. สวนดุสิตโพล. (บทความ). กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, 2535.

_____. รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปี 2539. กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์, สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, พฤษภาคม 2540.

สุพล อาภาวณิช. "การพัฒนาการศึกษาท้องถิ่นกับการปฏิรูปการศึกษา," วารสารการศึกษาท้องถิ่น. 1(5) : 22 - 25 ; พฤศจิกายน - ธันวาคม 2540.

สุวัฒนา อุทัยรัตน์ และสร้อยสน สกกรักษ์. การปฏิรูปการศึกษาประเทสมาเลเซีย. กรุงเทพฯ : พิมพ์ลายสื่อ, 2540.

- สัวาง สีหาพงษ์. "การปฏิรูปการศึกษาในช่วงเวลาเร่งด่วน," วิทยาสาร. 96(7) : 13 - 20 ; กรกฎาคม 2540.
- อนดา. "รวมว.ศึกษา 6 ชาติ," วารสารวิทยาสาร. 96(3) : 33 - 36 ; มีนาคม 2540.
- อุทัย คุลยเกษม. วารสารข้าราชการครู. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ดอกเบี๋ย, 2539.
- อรุณ จันทวานิช. "การปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคน," อาทิตย์. 20(1057), (1058), (1059) : 18 กันยายน - 2 ตุลาคม 2540.
- Best, John W. Research in Education. New Jersey : Prentice - Hall Inc., 1963.
- Cronbach, Lee J. Essential of Psychological Testing. 3rd. New York: Harper & Row, 1970.
- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. 5th ed. Tokyo : McGraw - Hill International Book, 1971.
- Herbert, Asher. Polling and the Public Wat Every Citizen Should Know. Third Edition. Washington, D.C. : Ohio State University Copyright, 1995.
- Krejcic, Robert V. and Daryle W. Morgan. "Determining Sample Size for Research Activities," Journal of Education and Psychological Measurement. 30(3) : 607 - 610 ; 1970.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา ของครูและผู้บริหารโรงเรียน
สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครู และผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา

โปรดตอบตามความเป็นจริงเพื่อประโยชน์ในทางวิจัยและการพัฒนาการศึกษา ทั้งนี้
ข้อมูลที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามจะนำเสนอเป็นภาพรวม โดยจะไม่มีผลกระทบต่อตัวท่าน
และสถานศึกษาที่ท่านสังกัดอยู่แต่อย่างใดทั้งสิ้น

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน [] ตามสถานภาพที่เป็นจริง

1. สถานภาพของผู้ตอบ
 - [] ผู้บริหาร
 - [] ครูผู้สอน

2. คุณวุฒิทางการศึกษาสูงสุด
 - [] ต่ำกว่าปริญญาตรี
 - [] ปริญญาตรี
 - [] สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเรื่องเกี่ยวกับแนวคิดการปฏิรูปการศึกษา กระบวนการปฏิรูปการศึกษา
ความคาดหวังในความสำเร็จและปัญหาอุปสรรค ของการปฏิรูปการศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในตารางได้ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ข้อคำถามในแบบสอบถามนี้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แต่ละระดับมีความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อ	รายการสอบถามความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
1.	แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา การปฏิรูปการศึกษาสามารถทำให้คุณภาพ ในการจัดการศึกษามีความสามารถ ทัดเทียมกันทั่วประเทศ					
2.	จุดเริ่มต้นของการปฏิรูปการศึกษาต้อง เริ่มที่การปฏิรูปงบประมาณและอาคาร สถานที่					
3.	ถ้าปฏิรูปการเมืองได้ดี การศึกษาย่อม ดีได้เองโดยไม่ต้องปฏิรูปใด ๆ					

ข้อ	รายการสอบถามความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
4.	การจัดการศึกษาโดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง เป็นการสอนที่ยุ่งยากสำหรับครูผู้สอน					
5.	การปฏิรูปการศึกษาทำให้คนจนเสียเปรียบทางการศึกษา					
6.	ถ้าครูทุกคนมีจิตสำนึกที่ถูกต้อง ก็ไม่จำเป็นต้องปฏิรูปการศึกษา					
7.	การปฏิรูปการเรียนการสอนต้องเน้นสาระการเรียนรู้มากกว่ากระบวนการสร้างองค์ความรู้					
8.	การปฏิรูปการศึกษาจะประสบผลสำเร็จเฉพาะในโรงเรียนสังกัดกระทรวงศึกษาธิการเท่านั้น					
9.	ภาวะเศรษฐกิจเช่นนี้ ไม่ควรมีการปฏิรูปการศึกษา เพราะรัฐบาลไม่มีงบประมาณ					
10.	บุคลากรของโรงเรียนที่จะปฏิรูปการศึกษา ต้องเป็นคนมีแนวคิดก้าวหน้าเท่านั้น จึงจะทำให้การปฏิรูปการศึกษาประสบความสำเร็จ					

ข้อ	รายการสอบถามความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
11.	ถ้าการปฏิรูปการศึกษาให้ผลดีจริงแล้ว การเมืองการปกครองและเศรษฐกิจก็ จะปฏิรูปตามไปโดยปริยาย					
12.	การออกกฎหมายการศึกษาเป็นการทำให้ ครูและผู้บริหารโรงเรียนไม่สบายใจยิ่งขึ้น					
13.	การปฏิรูปการศึกษาจะทำให้ครูและ ผู้บริหารทำงานน้อยลง					
14.	การปฏิรูปการศึกษาจะทำให้นักเรียนต้อง เสียค่าใช้จ่ายในการเรียนมากขึ้น					
15.	โรงเรียนและสถานศึกษาควรทบทวนหน้าที่ ปฏิรูปหลักสูตรการเรียนการสอนที่เป็น จริง					
16.	การปฏิรูปการศึกษาจะทำให้การรั่วไหล ของงบประมาณน้อยลง					
17.	การปฏิรูปการศึกษาจะทำให้การบริหาร โรงเรียนโปร่งใสยิ่งขึ้น					
18.	การกระจายอำนาจทางการศึกษาจะทำให้ ให้คุณภาพของการศึกษาด้อยมาตรฐาน					
19.	กระบวนการปฏิรูปครูและบุคลากรทาง การศึกษาเป็นกระบวนการปฏิรูปการ ศึกษาที่จำเป็นที่สุดในกระบวนการ ปฏิรูปการศึกษา					

ข้อ	รายการสอบถามความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
20.	ถ้าครู-อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษามีจิตสำนึกที่ดีแล้วไม่จำเป็นต้องปฏิรูปการศึกษา					
	กระบวนการปฏิรูปการศึกษา					
21.	ครู-อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโทเท่านั้นจึงจะปฏิรูปการสอนได้ดี					
22.	ห้องเรียนที่มีนักเรียนน้อย ๆ จะจัดการสอนได้มีคุณภาพกว่าห้องเรียนที่มีนักเรียนมาก ๆ					
23.	การเปิดโอกาสให้นักเรียนสามารถเลือกเรียนได้ทั้งในระบบและนอกระบบจะทำให้ยากต่อการควบคุมคุณภาพการศึกษา					
24.	การประกันคุณภาพทางการศึกษาต้องเป็นมาตรการสำคัญในการปฏิรูปการเรียนการสอน					
25.	การใช้ระบบการสื่อสารผ่านดาวเทียมหรือใช้ระบบใยแก้วนำแสง เพื่อสร้างเครือข่ายการใช้คอมพิวเตอร์ในการเรียนการสอนเป็นการยุ่งยากในการสอนของครูผู้สอน					

ข้อ	รายการสอบถามความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
26.	การวัดผลประเมินผลโดยลดความสำคัญของการใช้ข้อทดสอบแต่เพิ่มการสังเกตพฤติกรรมและการตรวจผลงานของนักเรียนเป็นการประเมินผลที่ไม่ยุติธรรม					
27.	สำนักงานบริหารการศึกษาท้องถิ่นควรรับผิดชอบการจัดการศึกษาตั้งแต่อนุบาลถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6					
28.	การเร่งรัดการตรวจติดตามประเมินผลนิเทศงานอย่างจริงจังและสม่ำเสมอตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ทำให้ครูผู้สอนเสียขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่					
29.	การปฏิรูปครูต้องเริ่มที่การเพิ่มวิทยฐานะให้สูงขึ้น					
30.	การปฏิรูปการเรียนต้องเริ่มที่การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษาในท้องถิ่นของตน					
31.	กระบวนการปรับปรุงหลักสูตรต้องเริ่มจากครูผู้สอนเป็นลำดับแรก					

ข้อ	รายการสอบถามความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
32.	กระบวนการปฏิรูปอาคารสถานที่และ วัสดุอุปกรณ์จำเป็นต้องใช้งบประมาณ จำนวนมาก					
33.	การจัดกระบวนการปฏิรูปการศึกษา ขึ้นอยู่กับการจัดสรรงบประมาณ					
34.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จัด ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือหัวใจสำคัญของ การปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน					
35.	การเตรียมการสอนเป็นสิ่งที่ครูจะต้อง ปฏิรูปอย่างจริงจัง เพื่อให้เป็น พิมพ์เขียวการสอนที่แท้จริง					
36.	กระบวนการวิจัยทางการเรียนการสอน จะปฏิรูปได้ก็ต่อเมื่อครูจบการศึกษา ระดับปริญญาโทขึ้นไป					
37.	การวิจัยในชั้นเรียนเป็นมาตรการที่ สำคัญและเป็นพื้นฐานรองรับการประกัน คุณภาพทางการศึกษา					
38.	การปฏิรูปการเรียนการสอนเกี่ยวกับ ศิลปวัฒนธรรมหรือการประกอบอาชีพ จำเป็นต้องอาศัยภูมิปัญญาท้องถิ่นชาวบ้าน หรือวิทยากรท้องถิ่นมาสนับสนุน					

ข้อ	รายการสอบถามความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
39.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็น ประเด็นสำคัญที่หัวหน้าสถานศึกษาต้อง ให้ความสนใจ เป็นอันดับแรก					
40.	การใช้คอมพิวเตอร์ในการเรียน การสอน ช่วยลดภาระของครูผู้สอน					
41.	ผู้บริหารโรงเรียนคือบุคคลสำคัญที่สุดที่จะ ทำให้เกิดผลสำเร็จในการปฏิรูป การศึกษา					
42.	แม้นักเรียนเพียงคนเดียวได้รับความไม่ เสมอภาคทางการศึกษาก็แสดงว่าการ ปฏิรูปการศึกษาไม่ประสบผลสำเร็จ					
43.	โรงเรียนใหญ่ ๆ มีงบประมาณมาก เท่านั้น จะได้รับประโยชน์จากการ ปฏิรูปการศึกษา					
44.	การปฏิรูปการศึกษาจะทำให้โรงเรียน เล็ก ๆ ลดจำนวนลง จนหมดไปในที่สุด					
45.	การอบรมเพื่อพัฒนาความรู้เป็นสิ่งที่น่าสนใจ เพื่อหน้าสำหรับครู-อาจารย์อย่างยิ่ง					

ข้อ	รายการสอบถามความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
46.	ใบประกอบวิชาชีพครูจะช่วยให้การ ปฏิรูปการศึกษาเกิดผลสำเร็จมากขึ้น					
47.	มีองค์กรเอกชนเท่านั้นที่สามารถ ดำเนินการปฏิรูปการศึกษาได้ผลสำเร็จ ดังนั้นการปฏิรูปการศึกษาโดยโรงเรียน เทศบาล ไม่อาจประสบผลสำเร็จได้ ตามความมุ่งหวัง					
48.	โรงเรียนใดไม่มีคอมพิวเตอร์ใน โรงเรียนจะไม่ประสบความสำเร็จ ในการปฏิรูปการศึกษา					
49.	การปฏิรูปการศึกษาช่วยให้การเรียน การสอนได้รับการประกันคุณภาพ					
50.	การปฏิรูปการศึกษาจะทำให้นักเรียน ทุกคนได้พัฒนาเต็มศักยภาพตามความ สนใจของนักเรียน					
51.	ถ้าพัฒนาระบบบริหารที่ดีแล้ว ครูจะ เกิด จิตสำนึกทางการสอนที่ถูกต้อง					
52.	การดำเนินการทางการศึกษา จะได้รับ ความร่วมมือจากชุมชนอย่างทั่วถึงเมื่อมี การปฏิรูปการศึกษา					

ข้อ	รายการสอบถามความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
53.	การปฏิรูปการศึกษาช่วยให้การจัดการ การศึกษาที่มียุทธศาสตร์ที่ชัดเจนและ เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย					
54.	โรงเรียนปฏิรูปการศึกษาแล้วนักเรียนจะ ชอบอยู่โรงเรียน					
55.	ผู้สอนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากการให้ ความรู้มาเป็นสนับสนุน ส่งเสริม กระตุ้น และให้ผู้เรียน แสวงหาและค้นคว้า ความรู้ด้วยตนเอง เมื่อมีการปฏิรูป การศึกษา					
56.	ครูผู้สอน และผู้บริหารโรงเรียนต้อง ทำงานหนักมากขึ้นอย่างหลายเท่าตัว เมื่อมีการปฏิรูปการศึกษา					
57.	การปฏิรูปการศึกษาทำให้ครูผู้สอนมี ความสำคัญในการจัดกิจกรรมการสอน น้อยที่สุด					
58.	เมื่อมีการปฏิรูปการศึกษาแล้ว ไม่ต้อง อาศัยระบบการนิเทศการศึกษา					

ข้อ	รายการสอบถามความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
59.	การวัดและตรวจสอบมาตรฐานทาง การศึกษาจากองค์การภายนอกจะ ทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพทางการ ศึกษาทัดเทียมกัน					
60.	การปฏิรูปการศึกษาในปัจจุบัน เกิดผล สำเร็จดียัง					

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เข้าร่วมงาน

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยรรยงค์ ยรรยงค์เมธ
หัวหน้าภาควิชาทดสอบและวัดการศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครสวรรค์
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชุม เจริญทรัพย์
รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา สถาบันราชภัฏสวนดุสิต
3. ดร.วรัญพร แสงभावร
ผู้เชี่ยวชาญเลขาธิการ คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

ภาคผนวก ค

การวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตาราง ค่าอำนาจงานของแบบสอบถามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการ
การปรับปรุงการทดสอบค่าที (t-test) ของแบบสอบถามฉบับทดลองใช้

ข้อที่	t	ข้อที่	t
1	1.89	23	2.02
2	1.96	24	2.03
3	1.98	25	2.01
4	1.99	26	1.91
5	2.51	27	2.00
6	2.19	28	1.98
7	1.87	29	1.95
8	1.78	30	1.87
9	1.92	31	1.86
10	1.79	32	1.81
11	2.03	33	1.92
12	2.01	34	1.83
13	1.99	35	1.79
14	1.97	36	1.76
15	1.89	37	1.82
16	1.99	38	1.85
17	2.03	39	1.90
18	2.11	40	1.92
19	2.12	41	1.89
20	2.00	42	1.79
21	2.07	43	1.99
22	2.05	44	2.00

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	t	ข้อที่	t
45	2.03	53	1.82
46	1.99	54	1.83
47	1.87	55	1.82
48	1.96	56	2.01
49	1.94	57	2.00
50	1.92	58	1.85
51	1.87	59	1.89
52	1.81	60	1.82

ได้ค่า t ระหว่าง 1.76 - 2.51

หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงการศึกษา โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ ∞ - Coefficient

$$\infty = \frac{n}{n - 1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

$$n = 60$$

$$S_t^2 = 36.48$$

$$\sum S_i^2 = 5.22$$

$$\infty = \frac{60}{60 - 1} \left(1 - \frac{5.22}{36.48} \right)$$

$$= \frac{60}{59} \left(\frac{31.26}{36.48} \right)$$

$$= 1.016 \times .856$$

$$= .870$$

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางพนพร บำรุงจิตร
 วัน เดือน ปีเกิด 26 กุมภาพันธ์ 2500
 สถานที่เกิด 4 ซอยบ้านกลาง อ.สตบรรัต อ.แก่งคอย จ.สระบุรี
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน 138/90 หมู่บ้านครีมแลนด์ หมู่ 10 ต.วัดไทร อ.เมือง จ.นครสวรรค์
 ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน อาจารย์ใหญ่
 สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนเทศบาลวัดไทรเหนือ (ท.8) เทศบาลนครนครสวรรค์
 จ. นครสวรรค์

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2516 ม.ศ.3 จากโรงเรียนแก่งคอย
 พ.ศ. 2521 ป.กศ.สูง จากวิทยาลัยครูเทพสตรี ลพบุรี
 พ.ศ. 2525 ค.บ. (การประถมศึกษา)
 จากวิทยาลัยครูนครราชสีมา
 พ.ศ. 2542 กศ.ม. (การประถมศึกษา)
 จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา :
การศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์

บทคัดย่อ

ของ

พบพร บำรุงจิตร์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา

พฤษภาคม 2542

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารโรงเรียน สังกัด เทศบาลนครนครสวรรค์ เกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาระหว่างครูและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร และครู สังกัดโรงเรียนเทศบาลนครนครสวรรค์ จำนวน 182 คน จำแนกเป็น ครูผู้สอน 162 คน และผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 60 ข้อ ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 180 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.90 ของจำนวนที่ส่งออกไปทั้งหมด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. ครูและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์มีความเห็นด้วยกับการปฏิรูปการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายตำแหน่งว่าครูมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากในด้านกระบวนการปฏิรูปการศึกษา มีความคิดเห็นระดับปานกลางในด้านแนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา และความคาดหวังในความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรคของการปฏิรูปการศึกษา ส่วนผู้บริหารมีความเห็นด้วยกับการปฏิรูปการศึกษาในระดับปานกลางทุกด้าน
2. ครู และผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาในด้านแนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา กระบวนการปฏิรูปการศึกษา และความคาดหวังในความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรคของการปฏิรูปการศึกษา ไม่แตกต่างกัน

A STUDY OF OPINIONS OF TEACHERS AND ADMINISTRATORS IN MUNICIPAL
SCHOOLS IN NAKHON SAWAN ON EDUCATIONAL REFORM

AN ABSTRACT

BY

POBPORN BUMRUNGJIT

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Elementary Education
at Srinakharinwirot University

May 1999

The purpose of this study was to study and compare opinions of the teachers and school administrators under The Nakhon Sawan Municipality about Educational Reform.

The sample of this study consisted of 162 teachers and 20 administrators in schools under the Nakhon Sawan Municipality. The research tool was the rating scale questionnaire, consisted of 5 levels Likert type rating scale - 60 items. The researcher sent 182 copies of questionnaires to all the sample and received 180 copies back, that was 98.90 percent. The statistics used for data analysis consisted of percentage, arithmetic mean, standard deviation and t-test.

The findings of the study were as follows:

1. The teachers and administrators in Nakhon Sawan municipal schools had opinions about Educational Reform as a whole at moderate level. As classified by categories, the results were : the teachers had opinions about the process of Educational Reform at high level. The other categories, such as the idea of Educational Reform, expectation for success of Educational Reform, problems and abstacles of Educational Reform, were rated at moderate level. The administrators had opinions about Educational Reform at moderate level in all categories.

2. There was no difference level of significance on teachers and administrators' opinions about the idea of Educational Reform, process of Educational Reform, expectations in success of Educational Reform, problems and obstacles of Educational Reform.